

Statutární město Opava

Koncepce

Environmentálního vzdělávání,
výchovy a osvěty (EVVO)

Statutárního města Opavy pro období
2009-2020

HLAVNÍ DOKUMENT - SHRNU TÍ

Srpen 2009

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Statutárního města Opavy pro období 2009 - 2020

(identifikace zakázky)

Číslo zakázky (zadavatel): 0/ZIPR/0063/2008

Číslo projektu (zpracovatel): O-08-48

Zadavatel: Statutární město Opava

Termín zpracování: prosinec 2008 (I. etapa)
červen 2009 (II. etapa, pracovní verze)
srpen 2009 (verze k projednání vedením SMO)

Zpracovatel: **RNDr. Radim Misiáček**

Fojtská 574

739 24 Krmelín

IČ 69219109

DIČ CZ6004251704

Spolupracovníci: Kateřina Havlásková (o.s. Areka) – analýza (dotazníky)

Ing. Ivana Mariánková (o.s. EICO)

Kontakt na zpracovatele: e-mail: r.mis@seznam.cz , tel: +420-739 460 212

OBSAH:

1. ÚVOD	4
1.1. ZADÁNÍ A POSTUP ZPRACOVÁNÍ.....	5
1.2. STRUKTURA DOKUMENTU.....	6
1.3. PŮSOBNOST A CÍLE KONCEPCE	8
1.3.1. Působnost a územní platnost koncepce	8
1.3.2. Cíle Koncepce	9
1.4. PODKLADY PRO ZPRACOVÁNÍ NÁVRHOVÉ ČÁSTI KONCEPCE.....	9
1.5. TERMINOLOGIE.....	10
2. SHRNU TÍ ANALÝZY SOUČASNÉHO STAVU	13
FORMALIZOVANÉ ZÁVĚRY ANALÝZY	15
3. NÁVRH STRATEGIE	20
3.1. VYMEZENÍ A POPIS STRATEGIE EVVO	20
3.2. STRATEGICKÁ VIZE A CÍLE EVVO VE STATUTÁRNÍM MĚSTĚ OPAVĚ.....	21
3.3. SOUHRNNÝ POPIS OPATŘENÍ K REALIZACI STRATEGIE EVVO	23
3.4. SPECIFIKACE OPATŘENÍ.....	34
4. NÁVRH MANAGEMENTU EVVO V SMO	35
4.1. ÚVOD	35
4.2. STRUKTURA MANAGEMENTU EVVO V SMO	35
4.3. KOMPETENCE JEDNOTLIVÝCH ČLÁNKŮ ŘÍDÍCÍ STRUKTURY	38
4.3.1. Vedení SMO	38
4.3.2. Odbor kanceláře primátora.....	38
4.3.3. Ostatní zainteresované odbory MMO	39
4.3.4. Koordinátor EVVO.....	39
4.3.5. Pracovní skupina EVVO.....	42
4.3.6. Zapojení externích spolupracovníků	43
5. FINANCOVÁNÍ	44
5.1. IDENTIFIKACE FINANČNÍCH ZDROJŮ EVVO	44
5.2. FINANCOVÁNÍ OBLASTI EVVO	45
6. MONITORING, VYHODNOCOVÁNÍ A AKTUALIZACE KONCEPCE EVVO	48
7. ZÁVĚR	50
POUŽITÉ ZKRATKY	51
8. PŘÍLOHY	52
8.1. V TEXTU ZAŘAZENÉ PŘÍLOHY	52
8.1.1. Tabulka specifikace opatření.....	52
8.1.2. Akční plán na léta 2009 - 2011	52
8.1.3. Komunikační strategie.....	52
8.1.4. Zdroje financování EVVO	52
8.2. SAMOSTATNÉ PŘÍLOHY	52
8.2.1. I. Podrobná analýza EVVO.....	52
8.2.2. II. Podrobná specifikace opatření.....	52
8.3. ELEKTRONICKÉ PŘÍLOHY	52
8.3.1. On-line databáze subjektů EVVO na Internetovém portálu EVVO.....	52

1. ÚVOD

„Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je nezbytnou podmínkou udržitelného rozvoje Statutárního města Opavy“

Výše uvedený předpoklad, obsažený také ve vizi rozvoje EVVO v Opavě je cílovým bodem, k němuž směřuje návrhová část předkládaného dokumentu „Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Statutárního města Opavy pro období 2009 – 2020.

Tento předpoklad vychází z přesvědčení, že bez podpory informované, poučené a environmentálně vzdělané veřejnosti nelze naplnit základní požadavek vize rozvoje Statutárního města Opavy „...být atraktivním a konkurenceschopným regionem“ dle schváleného „Strategického plánu územního a ekonomického rozvoje SMO na léta 2007 – 2020“ ani splnit hlavní cíle, které ve všech rozvojových oblastech, včetně oblasti životního prostředí, tento strategický plán stanovuje.

Kromě toho Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice, který byl zpracován jako součást implementace Směrnice č. 90/313/EHS o svobodě přístupu k informacím o životním prostředí, stanovuje pro úroveň obcí a měst řadu aktivit, a část z nich uvádí také v příslušném Akčním plánu. K uvedenému státnímu programu. Prostřednictvím strukturálních fondů (zejména operačního programu Životní prostředí) i národních finančních zdrojů (např. SFŽP) je umožněno (ko)financování preferovaných aktivit. Byla by škoda uvedené (pravděpodobně časově omezené) možnosti k rozvoji EVVO v Opavě nevyužít.

Podmínkami úspěšného vývoje EVVO však je:

1. Schválení Koncepce EVVO SMO a její respektování v rámci rozvojových aktivit města a přípravy rozpočtu
2. Proaktivní přístup Koordinátor/ky EVVO jak vůči cílovým skupinám, tak i vůči ostatním zástupcům SMO/MMO
3. Udržení aktivity cílových skupin, stimulované procedurou přípravy Koncepce, a naplnění jejich očekávání (souvisí především s bodem 2 - koordinátor), využití Internetového portálu EVVO SMO a dalších kroků Komunikační strategie.

Při zpracování Koncepce byly využity rozsáhlé podkladové materiály, shromážděné především zástupci odboru životního prostředí a odboru školství Magistrátu města Opavy. Zpracovatelé jim za poskytnutí podkladových materiálů tímto děkují.

Zpracovatelé věří, že Koncepce EVVO SMO bude vnímána jako dokument, který účinně napomůže dalšímu rozvoji EVVO na území Statutárního města Opavy.

1.1. Zadání a postup zpracování

Zpracování „**Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Statutárního města Opavy pro období 2009-2020**“ (dále také KEVVO SMO nebo Koncepce) byla zadáno v říjnu 2008.

V roce 2008 byly v rámci I. etapy vyhotoveny pracovní verze vybraných kapitol, mj.

- a) Návrh managementu EVVO ve Statutárním městě Opavě, zaměřeného především na pracovní náplň pracovníka EVVO, zařazeného v rámci struktury Magistrátu města Opavy v odboru kanceláře primátora od 1.1.2009
- b) Návrh finančních požadavků v oblasti EVVO pro rok 2009 (dle návrhu Akčního plánu)

Práce byla tímto způsobem zadána proto, aby bylo možno poskytnout podklady k přípravě rozpočtu na rok 2009 a současně i podklady pro stanovení rámcové pracovní náplně pracovníka „koordinátor/ky pro EVVO“ k 1.1.2009.

Před zahájením prací na vlastní koncepci probíhal sběr analytických podkladů, který byl prováděn občanským sdružením Areka. Analytické podklady byly předběžně projednávány s klíčovými aktéry i veřejností. Na vzniku Koncepce se tak podíleli členové pracovních skupin: pedagogové mateřských, základních a středních škol, členové neziskových organizací, Střediska volného času, členové Opavského zastupitelstva dětí a mládeže, pracovníci odboru ŽP MMO a odborní konzultanti.

V roce 2009 byla analýza projednána s klíčovými aktéry ze všech cílových skupin EVVO na třech workshopech, konaných na Magistrátu města Opavy v období březen – duben 2009 (účast více než 60ti zástupců cílových skupin). Na základě diskuse na uvedených jednáních a zasláných připomínek byla analýza zpřesněna a její formalizovaný výstup – SWOT analýza – byl použit jako základ pro návrhovou fázi Koncepce.

Současně byly vytvořeny Internetové stránky EVVO SMO, na nichž byla zveřejněna elektronická pracovní verze Koncepce. Současně byly stránky upraveny tak, aby umožnily samostatné zveřejnění vybraných tabulkových údajů v oblasti EVVO v Opavě. A to především seznam všech zainteresovaných subjektů z cílových skupin školství, NNO a dalších organizací, včetně jejich kontaktních osob. Ve vybraných případech také společně s údaji o programech a aktivitách, poskytovaných jednotlivými organizacemi. Tento elektronický seznam již v předstihu před dokončením koncepce sloužil jako informační platforma nejen pro vzájemnou informovanost subjektů EVVO v Opavě, ale také pro hledání průniku poptávky a nabídky v této oblasti. (Výhledově bude na Internetových stránkách EVVO zřízen uživatelsky jednoduchý redakční systém, který by umožnil vstup do databáze a vkládání informací o připravovaných akcích a současně i požadavcích na zajištění jednotlivých programů registrovanými uživateli – zástupci cílových skupin EVVO).

Následně byla návrhová část Koncepce projednána na závěrečném společném semináři všech cílových skupin EVVO v Opavě, který se konal v červnu 2009. Podněty z tohoto semináře a připomínky, které byly zaslány na adresu zpracovatele, byly použity k dopracování návrhu a k finalizaci pracovní verze Koncepce EVVO Statutárního města Opavy pro období 2009 - 2020, která tvoří tento dokument. Návrhový horizont vychází ze Strategického plánu rozvoje SMO, který zpracování Koncepce EVVO uložil v jednom ze svých opatření.

1.2. Struktura dokumentu

Koncepce EVVO Statutárního města Opavy sestává ze stručného a přehledného hlavního dokumentu, který vychází z podrobných údajů, zjištění a návrhů, zařazených v jeho obsáhlejších přílohách. V případě potřeby tak bude možno přílohy (zejména analytickou část) využít jako zásobárnu zdrojových dat, případně porovnat výsledná zjištění, a na nich založené cíle a návrhy, se skutečností.

Níže uvedený doplňující text popisuje strukturu dokumentace Koncepce EVVO, graf na následující straně uvádí přehled jejích základních částí.

Dokumentace Koncepce se skládá z následujících částí (viz také obsah):

Hlavní dokument

Základní text obsahuje kromě úvodu a metody zpracování Koncepce stručný přehled analýzy (zkrácený text podrobné analýzy), včetně SWOT analýzy, návrh strategie a managementu EVVO, monitorování, návrh pravidelné aktualizace a vložené přílohy

Vložené přílohy hlavního dokumentu

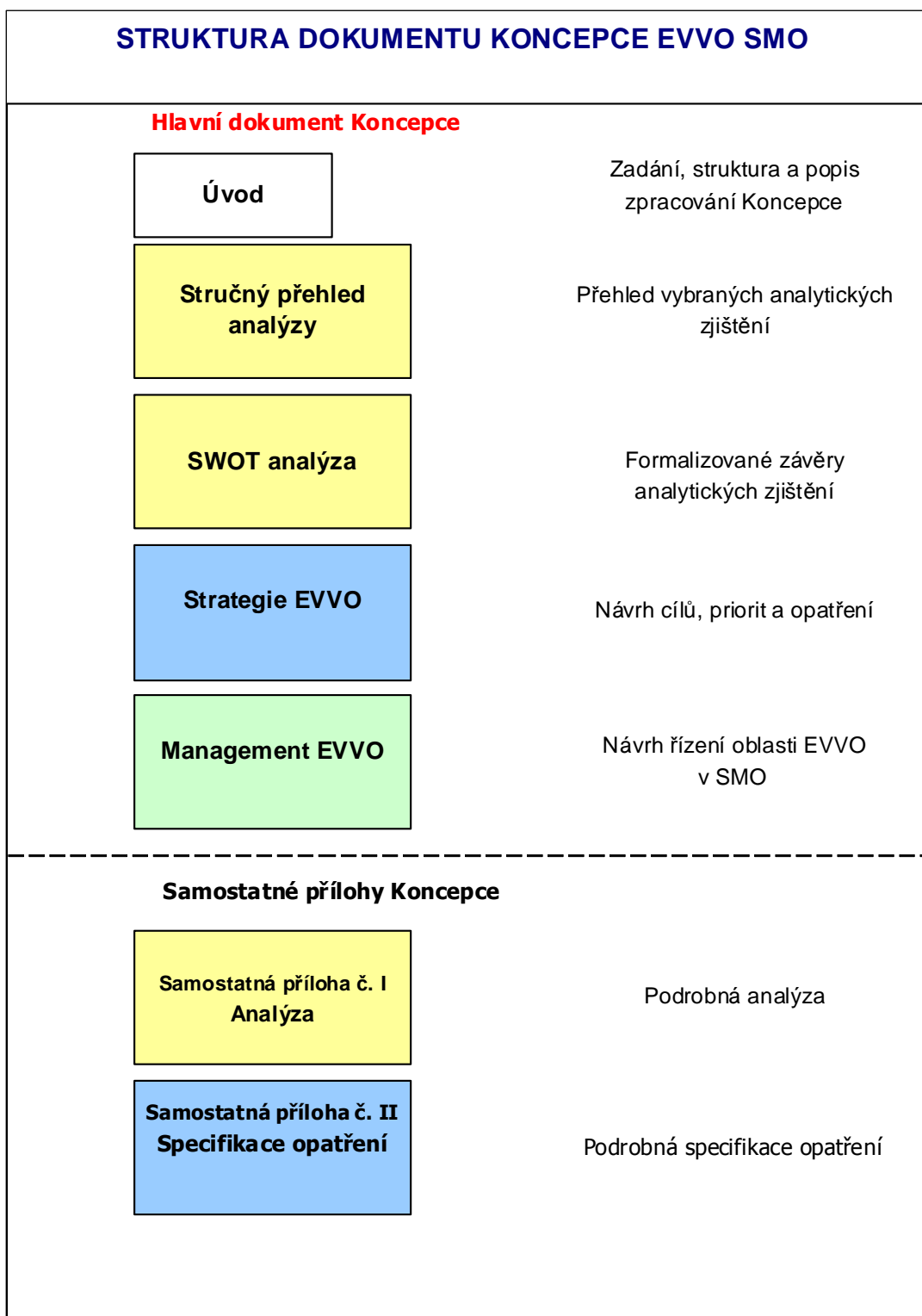
Vložené přílohy obsahují kratší části závěrečného dokumentu, které by nebylo účelné zařazovat do základního textu, ale ani je vyčleňovat do samostatných příloh. Jedná se také o texty, které budou nejvíce podléhat požadavkům na aktualizaci, kterou jejich oddělení od hlavního textu umožní:

- Akční plán na léta 2009-2011 s možností jeho klouzavé aktualizace
- Návrh komunikační strategie EVVO
- Přehled možností financování EVVO (přehled dotačních titulů)

Samostatné přílohy

Samostatné přílohy obsahují obsažnější části návrhu Koncepce EVVO SMO, které by nebylo vhodné - vzhledem k požadavku na přehlednost Hlavního dokumentu - zařazovat do základního textu. Jedná se o tyto dokumenty:

- Podrobná analýza současného stavu EVVO v SMO
- Podrobná specifikace opatření strategické části Koncepce EVVO SMO

1.3. Působnost a cíle Koncepce

1.3.1. Působnost a územní platnost koncepce

Každý městský dokument (koncepce, strategie) se především týká subjektů, které jsou městem spravovány, řízeny a zejména napojeny na městský rozpočet. V případě Koncepce EVVO je však nezbytné vzít v úvahu, že úspěšný rozvoj EVVO není možný bez zapojení všech subjektů, které jsou (nebo mohou) být v dané oblasti aktivní, a které k rozvoji EVVO mohou přispět. V této souvislosti se jedná především o nestátní neziskové organizace (NNO), nebo o střední školy (řízené krajem na rozdíl od středních a mateřských škol). Řešením je diferencované využití jednotlivých nástrojů Koncepce, podle vztahu konkrétního subjektu a města (resp. městského rozpočtu). Obdobným problémem je i územní platnost koncepce. Přestože zadání Koncepce EVVO SMO se týká území v kompetenci Statutárního města Opavy, zpracovatelé předpokládají možnost postupného využití vazeb na okolní municipality, včetně území v působnosti obce s rozšířenou působností (ORP). Do budoucna pak může být Koncepce na základě souhlasu vedení SMO a dohody s obcemi v ORP postupně rozšířena.

Cílové skupiny

Koncepce je zaměřena na následující cílové skupiny:

- samotné Statutární město Opava, včetně úřadu (magistrátu) a městských organizací,
- další orgány veřejné správy s působností na území SMO,
- kulturně vzdělávací instituce, Středisko volného času, organizace řízené městem,
- veřejnost a nestátní neziskové organizace (NNO),
- podnikatelskou sféru - podniky a jejich zaměstnance, podnikatele se službami v oblasti EVVO,
- média.

Významná část Koncepce je zaměřena na školství. A to ve smyslu výše uvedené diskuse o vztahu subjektů a města nejen na školy a organizace řízené SMO, ale také ostatní školy a organizace:

- mateřské školy a základní školy,
- střední školy,
- další subjekty a školská zařízení.

Přehled kontaktovaných a zapojených subjektů jednotlivých cílových skupin je součástí podrobné analytické části dokumentu. Mimo jiné by měl sloužit k vzájemné informovanosti jak Magistrátu města Opavy a cílových skupin, tak i cílových skupin navzájem. Databáze cílových skupin bude umístěna na Internetu a v pravidelných intervalech aktualizována.

Při zpracování Koncepce, především kapitoly „management EVVO“ byl respektován návrh organizační struktury Magistrátu města Opavy, který zařazuje pracovní místo pro koordinátora EVVO do odboru kanceláře primátora, což ovšem vyžaduje úzkou spolupráci se zbývajícími odbory magistrátu, v první řadě odboru životního prostředí a odboru školství MMO. Vzhledem k termínu zadání Koncepce v této fázi zatím nebylo řešeno nové rozdělení pravomocí, úkolů a tím i rozpočtu mezi uvedené odbory. Podmínky spolupráce uvedených odborů z hlediska řízení EVVO v SMO byly v průběhu zpracování Koncepce projednávány za účasti jejich zástupců i zpracovatelů Koncepce.

1.3.2. Cíle Koncepce

Cílem Koncepce EVVO ve Statutárním městě Opavě je na základě analýzy stavu navrhnout základní směry podpory EVVO, založené na příslušném opatření Strategického plánu rozvoje SMO tak, aby ve městě vznikl funkční systém EVVO. Koncepce se tak má současně stát základnou jak pro spolupráci cílových skupin s městem, tak i pro spolupráci cílových skupin navzájem, resp. s ostatními organizacemi v Moravskoslezském i MSK samotným. Koncepční dokument, a zejména proces, který k jeho vytvoření vedl, by měl mít v konečném důsledku vliv na zvýšení environmentálního vědomí obyvatel a přirozenou formou přispět k podpoře udržitelného rozvoje města Opavy.

Stejně významným cílem je i stanovení priorit v oblasti EVVO, k jejichž splnění by Statutární město Opava mělo ze svých zdrojů, resp. formou kofinancování externích zdrojů přispět. Jedná se především o možnosti financování prostřednictvím operačních programů Programového období 2007-2013, které umožňují (ko)financování projektů ze strukturálních fondů EU, a kromě toho také stanovení priorit pro financování projektů z dalších regionálních, národních, mezinárodních – veřejných i soukromých zdrojů. V rámci strukturálních fondů se jedná především o operační programy Životní prostředí a Vzdělání pro konkurenceschopnost. V rámci dalších mezinárodních programů podpory o program Life-Nature, finanční mechanismus EHP, finanční mechanismus Švýcarska, ad. V případě národních zdrojů financování jde např. o financování EVVO prostřednictvím SFŽP, grantových schémat KÚ MSK, nadací i další možnosti, které jsou popsány v příloze č. 3 tohoto dokumentu.

Při přípravě návrhu Koncepce EVVO je jako základní dokument rozvoje města respektován **Strategický plán rozvoje Statutárního města Opavy na léta 2007-2020.**

1.4. Podklady pro zpracování návrhové části Koncepce

Pro formulaci návrhů byly použity následující zdroje:

- Finální verze SWOT analýzy, především jako základ pro návrhy eliminující slabé stránky a ohrožení, resp. rozvíjející silné stránky a příležitosti oblasti EVVO v SMO,
- Výsledky diskuse na workshopech a finálním semináři, obdržené připomínky cílových skupin,
- Aktualizované a kriticky vyhodnocené výstupy předchozí Koncepce EVVO SMO,

- Relevantní opatření Koncepce EVVO Moravskoslezského kraje (aktualizace 2007), platného Státního programu EVVO ČR i zásady aktualizace SP EVVO (probíhá 2009),
- Relevantní návrhy Strategického plánu územního a ekonomického rozvoje Statutárního města Opavy na léta 2007-2020 (2007),
- Výsledky řady jednání s kompetentními zástupci příslušných odborů Magistrátu města Opavy (odbor ŽP, odbor školství, kancelář primátora).

Návrh opatření Koncepce je rozdělen na část v oblasti školství, která zahrnuje opatření pro základní a mateřské školy (řízené SMO), doplněné opatřeními pro střední školy (řízené MSK).

Druhá část návrhu je zaměřena na zbývající cílové skupiny, zahrnující samotné Statutární město Opava, včetně úřadu (Magistrátu města Opavy) a městských organizací, kulturně vzdělávací instituce a organizace, nestátní neziskové organizace a veřejnost, podnikatelskou sféru a média.

Některá opatření jsou však – vzhledem k podobnosti působení, nástrojů a efektu, společná.

1.5. Terminologie

Základní termíny v oblasti EVVO vycházejí ze 3 základních pojmů - udržitelný rozvoj, životní prostředí a ekologie (včetně užívaného přídavného jména environmentální). Přijetí i užívání těchto termínů v průběhu posledních let kolísalo. V následujícím textu je uveden pouze stručný přehled používaných pojmů, podrobnější text obsahuje dokument Podrobná analýza EVVO.

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) je pojem, který postupně nahradil dříve používaný termín *ekologická výchova a osvěta* a uvádí jej jako výhradní např. Státní politika Životního prostředí ČR.

Termín *ekologická výchova a osvěta* však nadále zůstává součástí legislativy ČR, např. v rámci zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, který určuje orgánům veřejné správy povinnosti v oblasti *ekologické výchovy a vzdělávání*.

Naproti tomu zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace v ŽP, ve znění pozdějších předpisů, již zakotvil ve své poslední novele z roku 2004 standardní termín environmentální vzdělávání, výchova a osvěta.

Přestože Státní program EVVO v ČR je ve srovnání s výše uvedenými zákony č. 114/1992 Sb. a č. 123/1998 Sb. předpisem nižší právní síly (byl schválen jen na základě usnesení vlády ČR), v textu jeho posledního znění (i v rámci připravovaných změn) je užíván výhradně termín „environmentální výchova, vzdělávání a osvěta, ve zkratce EVVO.

Z řady definic a charakteristik EVVO lze pro účely Koncepce EVVO SMO vybrat následující:

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta patří mezi multidisciplinární obory prosazující právo na informace a vzdělávání v oblasti životního prostředí. Může ovlivňovat nejen spotřebitele a výrobce, ale i budoucí trendy sektorové politiky. EVVO působí při formování hodnotové orientace odrážející kvalitu osobního, společenského, spotřebitelského a jiného chování občanů. Je tedy jedním z určujících faktorů stavu životního prostředí, přírody, krajiny i přírodních zdrojů s výraznými ekonomickými důsledky. EVVO pozitivně napomáhá formování tlaku veřejnosti na politiky, zákonodárce, média i producenty. Největší oporu nachází v postupně zaváděné výuce o ochraně životního prostředí ve školství všech stupňů, kvalifikovaných aktivitách environmentálně orientovaných nestátních neziskových organizací a dobrovolných aktivitách mediální, umělecké, kulturní a podnikatelské sféry¹.

Obsah pojmu environmentální vzdělávání, výchova a osvěta lze pochopitelně podrobněji popisovat různými způsoby. Níže je uvedena jedna z mnoha možností:

Environmentální výchova, vzdělání a osvěta má přispívat k přijetí zodpovědnosti za stav životního prostředí. Má vytvářet podmínky pro konkrétní zapojení jednotlivce. V mnoha směrech se prolíná s prací s veřejností v oblasti životního prostředí, není možné určit mezi nimi přesnou hranici. V každém případě má také své ekonomické opodstatnění - šetří pozdější náklady spojené s odstraňováním vzniklých škod na životním prostředí i zdraví lidí, a přispívá tak k prosperitě obce.

Komplexní EVVO optimálním způsobem utváří etiku, působí na rozumovou, citovou i volně aktivní složku osobnosti člověka, rozvíjí dovednosti i sociální komunikativnost a porozumění. Směřuje k celkovému rozvoji osobnosti i k prohlubování poznání světa - propojenosti jevů a problémů v čase a prostoru, pochopení ekologických principů fungujících na této planetě, vede k aktivizaci při řešení problémů životního prostředí tím, že poskytuje metodu. Vede i k lepšímu poznání sebe sama a svých možností, včetně získání schopností prosazovat své oprávněné požadavky a přijímat odpovědnost za své činy.

EVVO je celoživotním procesem, reagujícím na aktuální změny poznání, sociální změny a další. Celkově hovoříme o vytváření tzv. ekologické kultury, tzn. navozování takového způsobu uspokojování různorodých potřeb člověka, který neohrožuje životní prostředí ani lidskou společnost. Současně by měly být zajištěny podmínky pro takové chování. Ty mnohdy překračují možnosti jednotlivce, a jsou proto záležitostí státní správy a samosprávy (např. při separaci a druhotném zpracování odpadu) nebo záležitostí služeb (možnost výběru ekologicky šetrných výrobků a bioproduktů apod.).

¹ Státní politika životního prostředí, MŽP, Praha, leden 2001 (dle názoru autorů výstižnější definice ve srovnání s aktualizovaným textem SPŽP z roku 2004)

Udržitelný rozvoj

Dalším termínem, který je potřeba charakterizovat je pojem „udržitelný rozvoj“.

V dokumentu je respektována definice ze zákona č. 17/1992 Sb., v platném znění, o životním prostředí, který obsahuje původní překlad formou *trvale udržitelný rozvoj*. Od samého počátku však většina odborné veřejnosti používá jako český ekvivalent pouze termín s jedním přívlastkem *udržitelný rozvoj*, který lépe vystihuje obsah anglického pojmu.

„(Trvale) udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů“.

V dalším textu jsou tedy preferovány pojmy „environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (ve zkratce EVVO), „udržitelný rozvoj“ (ve zkratce UR) a „životní prostředí“ (ve zkratce ŽP). Ostatní termíny jsou použity pouze v případě odůvodněné nezbytnosti, případně v rámci citací.

Životní prostředí

Pojem *životní prostředí* je ve srovnání s nedávnou minulostí již více osvojen, byť částí veřejnosti je stále používán termínem *ekologie (ekologický)* namísto *životní prostředí (environmentální)*.

Definice opět vychází ze zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí: „*Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“.*

Citovaný zákon dále charakterizuje také ochranu životního prostředí:

Ochrana životního prostředí zahrnuje činnosti, jimiž se předchází znečišťování nebo poškozování životního prostředí, nebo se toto znečišťování nebo poškozování omezuje a odstraňuje. Zahrnuje ochranu jeho jednotlivých složek, druhů, organismů nebo konkrétních ekosystémů a jejich vzájemných vazeb, ale i ochranu životního prostředí jako celku“.

2. Shrnutí analýzy současného stavu

V této kapitole je uveden jen základní přehled analýzy. Podrobný text je součástí samostatné přílohy č. I Hlavního dokumentu – Podrobná analýza EVVO SMO a obsahuje především následující okruhy:

- Právní východiska a institucionální zajištění EVVO v ČR
- Podrobný popis postupu při zpracování analýzy
- Přehled analytické situace EVVO v Opavě ve školství (mateřské, základní a střední školy), včetně analytických zjištění, založených mj. na výsledcích dotazníků a jejich projednání na kulatých stolech a workshopech
- Přehled analytické situace EVVO v Opavě v ostatních cílových skupinách (veřejnost, NNO, podnikatelská sféra, veřejná správa, ad.), včetně analytických zjištění, založených mj. na výsledcích dotazníků a jejich projednání na kulatých stolech a workshopech
- Formalizované závěry analýzy – výstupy analytické fáze

Níže jsou uvedeny pouze stručné informace o analýze jednotlivých cílových skupin.

Analýza situace ve školství

Systém školství v České republice je významným prostředkem, který v určitém věku a po určité časové období cíleně osloví každého jedince a může tak ovlivnit jeho myšlení, jednání a chování i do budoucna. To platí také pro oblast environmentálního vzdělávání a výchovy. Cílovou skupinou jsou děti v předškolním věku, žáci základních škol, studenti středních škol (gymnázií, středních odborných škol a učilišť), studenti vyšších odborných škol, studenti vysokých škol, učitelé a další pedagogičtí pracovníci, včetně ředitelů škol a pracovníků školských zařízení. Zprostředkovaně škola ovlivňuje i další cílové skupiny – rodiče žáků, místní veřejnost. Jeden ze současných trendů je návrat k dřívějšímu vnímání školy jako tzv. komunitního centra, centra dění v obci.

V Opavě bylo ve školním roce 2008 / 2009 celkem 63 škol a předškolních zařízení (z toho 59 veřejných, 3 soukromé a 1 církevní). Vzhledem ke specifickým (věková skupina, zřizovatelé, podmínky, obsah vzdělávání) byly analýze různé typy škol a školských zařízení podrobeny odděleně, obdobě samostatně proběhly také workshopy. Společné problémy byly projednány na závěrečném semináři pro všechny cílové skupiny.

Připravené dotazníky vyplnilo 19 mateřských škol (4 kombinované se základní školou), 14 základních a 13 středních škol. Analýza dotazníků a jejich následné projednání na workshopech přinesla řadu zjištění, které byly využity především v rámci přípravy SWOT analýzy. Informace o všech subjektech, včetně přehledu činností v oblasti EVVO, vykonávaných jednotlivými školami, kontaktních osobách a požadavcích na produkty EVVO byly shromážděny do přehledných tabulek. Detailní údaje jsou uvedeny v samostatné příloze č. I Hlavního dokumentu a v elektronické verzi na portálu EVVO SMO.

Analýza situace v oblasti mimo školství

Informace o subjektech z oblasti mimo školství byly zjišťovány také pomocí dotazníků. Jejich součástí byly nejen základní identifikační údaje o kontaktovaných subjektech, ale také dotazy zaměřené na hlavní oblast činnosti, poskytované služby a programy EVVO. V případě veřejnosti byl dotazník pochopitelně orientován jiným způsobem a zaměřen především na získání názorů veřejnosti k vybraným oblastem EVVO v Opavě. Výtěžnost dotazníků pro podnikatelskou sféru byla natolik nízká, že vyhodnocení neumožňuje.

V rámci průzkumu, provedeného s 289 respondenty, téměř 70% zástupců veřejnosti odpovědělo negativně na otázku, zda mají dostatečné informace o životním prostředí. Zajímavé ovšem je, že pouze 56% oslovených by uvítalo zveřejňování těchto informací na Internetu a méně než polovina (48%) v periodiku Statutárního města Opavy Hláska.

Z dalších odpovědí vyplývá, že veřejnost vnímá jako největší problémy životního prostředí v Opavě dopravní situaci, stav zeleně a kvalitu ovzduší (v případě dopravy mírně nadpoloviční většina, ve zbývajících případech necelých 50% respondentů). Je také zajímavé, že pouze 28 % respondentů vnímá jako problém hluchost, která je ve městě úzce svázána s dopravní situací.

Pokud se týká nestátních neziskových organizací (NNO), jejich seznam, včetně základních charakteristik vybraných organizací, stručný přehled programů v oblasti EVVO i jejich celkového působení je uveden ve zmiňované samostatné příloze a na Internetovém portálu. NNO poskytují řadu rozmanitých aktivit a programů (např. pro školy, veřejnost a další cílové skupiny), jejichž výčet vzhledem k počtu a různorodosti překračuje účel i rozsah této kapitoly. Nestátní neziskové organizace významně přispěly k formulaci SWOT analýzy.

Podnikatelská sféra byla pro svoji specifičnost v minulosti poněkud opomíjenou cílovou skupinou EVVO. Regulace vztahu podnikání a životního prostředí především normativními nástroji neposkytovala dostatečný prostor pro aplikaci "dobrovolných" postupů, jejichž využívání je přímo závislé na úrovni environmentálního vědomí vlastníků a managementu podniků. V poslední době však lze identifikovat postupný rozvoj systémů environmentálního managementu, čistší produkce, dobrovolných postupů v oblasti prevence havárií, apod., a jejich zveřejňování s cílem využití těchto aktivit také jako potenciální konkurenční výhody.

Vzhledem ke specifickému postavení podnikatelské sféry nemohou být nástroje EVVO pro tuto cílovou skupinu zaměřeny pouze na etickou stránku podnikání (zodpovědnost za životní prostředí, podpora udržitelného rozvoje kraje, apod.), ale musí účelně využívat výše uvedené snahy podnikatelů zlepšit svoji "image" a tím i zlepšit svoji pozici na trhu. Významnou roli zde proto hraje především motivace, podmíněná vhodným uplatňováním existujících i nově navrhovaných nástrojů.

Výtěžnost informací z dotazníků, rozeslaných podnikům, byla velmi nízká, a to především v důsledku nízké aktivity podniků (nyní ještě posíleno nejistotou plynoucí z finanční krize). Přesto jsou strategické návrhy zaměřené na tuto oblast součástí návrhové části. Ukazuje se totiž, že vhodně nastavená a dobře propagovaná akce může zájem podnikatelské veřejnosti přilákat (viz např. Podnikatel roku MSK v oblasti ŽP, apod.).

Pokud se týká veřejné správy nejsou současné potřeby EVVO, jako jednoho z nástrojů udržitelného rozvoje města, dostatečně zabezpečeny, přestože je veřejná správa vázána naplňováním citovaného Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice.

Pokud se týká Statutárního města Opavy, situace je následující.

V letech 2002 - 2003 byl na odboru životního prostředí Magistrátu města Opavy pověřen ekologickou výchovou jeden pracovník. V roce 2004 byla tato oblast zajišťována externím pracovníkem, následně byla EVVO zařazena do pracovní náplně všech pracovníků odboru ŽP, kteří EVVO vykonávali v rámci a rozsahu svých kompetencí. Míra spolupráce se školami, veřejností a ostatními subjekty činnými v EVVO se rozvíjela velmi pomalu, impulsy k dalšímu rozvoji EVVO v poslední době byly v zejména tyto tři, uvedené níže:

1. Schválení Strategického plánu rozvoje Statutárního města Opavy v roce 2007, obsahujícího samostatná opatření pro rozvoj oblasti EVVO (včetně těch, které by neměly být řízeny pouze sektorem ŽP – místní Agenda 21, Zdravé město, atd.)
2. Zahájení procedury zpracování nové Koncepce EVVO SMO v roce 2008 s důsledným zapojením cílových skupin
3. Změna organizační struktury MMO, v jejímž rámci bylo zřízeno funkční místo (poloviční úvazek) Koordinátora EVVO na odboru kanceláře primátora

V současné době Město Opava nemá doposud vytvořen funkční systém EVVO. Nedochází k systematickému environmentálnímu vzdělávání pracovníků ve státní správě, ekologizace provozu úřadu se omezuje pouze na třídění odpadu (papír, plasty). Zapojovat nejrozličnější subjekty do plánování a rozhodování v otázkách životního prostředí či do městských projektů EVVO se daří pouze omezeně. V omezené míře se z rozpočtu odboru ŽP spolufinancují vybrané aktivity (Den Země apod.) pořádané jinými subjekty (zpravidla Střediskem environmentální výchovy AREKA a Střediskem volného času Opava). O podpoře rozvoje středisek ekologické výchovy či specializovaných zařízení pro EVVO na území města, ať už přímou formou či cestou grantových programů, zatím nelze vzhledem k omezeným rozpočtovým možnostem hovořit. Nejsou vytvořeny grantové programy v oblasti EVVO.

Na druhé straně spolupráce dotčených odborů životního prostředí a školství v poslední době, zapojení odboru kanceláře primátora do podpory oblasti EVVO a procedura zpracování Koncepce EVVO SMO tuto situaci významně mění.

Formalizované závěry analýzy

Závěry analytických zjištění byly formalizovány do podoby SWOT analýzy, která tvoří podklad pro návrh všech opatření strategie. Porovnání SWOT analýzy s návrhem opatření (a naopak) umožňuje rychlou a jednoznačnou kontrolu konzistence analytické a návrhové části dokumentu.

SWOT analýza je uvedena níže v tabulkách. Nejsou v ní zahrnuty podnikatelské subjekty vzhledem k jejich nízké účasti na dosavadní přípravě koncepce, který neumožnil ani konání speciálního kulatého stolu podnikatelů ke SWOT analýze .

První verze SWOT analýzy byla zpracována v průběhu roku 2008 v rámci přípravy podkladů pro Koncepci. Připravený návrh byl diskutován na dvou oddělených kulatých stolech (školská a

mimoškolská skupina), následně pak projednán na společném jednání. Z výše uvedených i praktických důvodů (odlišná organizační struktura, specifické zaměření i způsob práce cílových skupin) je proto i SWOT analýza rozdělena na analytické poznatky „v oblasti školství“ a „v ostatních oblastech“. Navržený postup se osvědčil i při zpracování jiných Koncepcí EVVO (např. krajské) i při projednávání dílčích výstupů s veřejností.

SWOT analýza byla dále upravena na základě dalších analytických zjištění a projednána se zástupci cílových skupin také v rámci tří workshopů, konaných v březnu a dubnu 2009.

Formulace SWOT analýzy respektuje tyto základní požadavky na formalizaci analytických zjištění:

- Soustřeďuje se pouze na oblast EVVO a Statutární město Opavu (snaha vyhnout se generalizaci problémů EVVO, případně problematice ŽP v rámci celého Moravskoslezského kraje, resp. ČR)²,
- Identifikuje pouze významná zjištění a následně stanovuje prioritní zjištění v rámci jednotlivých kvadrantů SWOT analýzy,
- Umožňuje kontrolu obsahu SWOT analýzy prostřednictvím posouzení, zda k jednotlivým zjištěním lze navrhnout taková opatření, která by rozvíjela silné stránky, resp. využívala příležitosti a naopak eliminovala slabé stránky, resp. ohrožení, vyplývající z analytických zjištění.

Fontem „tučně“ jsou označena prioritní zjištění SWOT analýzy, která především tvoří základ pro návrhovou část Koncepce EVVO SMO.

² Vztah k jednotlivým cílovým skupinám na základě jejich vztahu k SMO (rozpočet, řízení) i k územnímu zaměření Koncepce (viz např. obce v působnosti Opavy jako ORP) je diskutován v předchozí části textu.

SWOT analýza EVVO SMO – EVVO ve školství	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - využití regionálních specifíků /Muzeum, Arboretum, naučné stezky.../ - znalost grantové problematiky - spolupráce s externími dodavateli programů EVVO - tvorba ŠVP, prvky environmentální výchovy v RVP - nabídka vzdělávacích programů SEV - spolupráce s externími dodavateli programů EVVO - existence odborných pracovníků - vybavení některých škol - praktické znalosti a dovednosti, nadšení pedagogů - metodická připravenost a vybavenost didaktickými materiály - zapojení některých škol do projektů Ekoškola, Globe, M.R.K.E.V. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nevyužitý potenciál KVIC (délka, zaměření, obsah a cena kurzů neodpovídají požadavkům škol) - velké skupiny dětí v odděleních znamenající horší přímou práci s dětmi (MŠ) - nedostatek financí na „akce navíc“ - absence zkušeností s působením „mezičlánku“ při komunikaci MMO s MŠ, ZŠ, SŠ a učilišti (koordinátor EVVO na MMO)³ - malá nabídka programů EV pro SŠ, především pro technicky zaměřené školy - absence informačního systému (přehledný a jednotný) - nekomplexní a nesystematické uplatňování environmentálních témat v učebních plánech; malá časová dotace a široký obsah učiva - nižší zájem o problematiku EVVO u ostatních pedagogických pracovníků ZŠ - financování - chybí ekologické poradenství pro širokou veřejnost a školy - chybí propagace a příklady dobré praxe - není návaznost aktivit mezi jednotlivými typy škol - nevyhovující délka, zaměření, obsah a cena školení pro koordinátory EV na školách (podmínka kval. přípl.) - nedostatečná spolupráce mezi školami navzájem (využití zkušeností)

³ Uvedený výrok byl v podobě „absence mezičlánku“ navržen v roce 2008, kdy ještě na MMO nepůsobil koordinátor EVVO. Výrok byl upraven, ale zatím nebyl odstraněn, neboť doposud nebyly ověřeny zkušenosti s působením koordinátora EVVO.

Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> - aktivní působení koordinátora EVVO na MMO – informace o aktivitách, možnostech, grantech, metodická pomoc, materiály, včetně informací o získávání finančních prostředků - efektivnější využívání školních zahrad - setkávání pedagogů (platforma, dílny, semináře...) - využití (nejen) obecních projektů pro navázání spolupráce s orgány města k praktické aplikaci EVVO - zájem rodičů o výchovu dětí ke kladnému vztahu k přírodě - vytvoření volně přístupného informačního systému - podpora vytváření metodik s regionálním zaměřením - vytvoření kalendáře akcí (na rok s možností průběžného doplňování) - spolupráce mezi školami formou využívání vybavení, které mají některé školy k dispozici, jinými školami - environmentální vzdělávání také v zařízeních typů mateřských center⁴ - koordinace poptávky po vzdělávání (např. vůči KVIC) 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatečné finanční ohodnocení pracovníků, kteří zajišťují EVVO (nedostatek finančních prostředků) - neucelené vzdělávací semináře - závislost činnosti na grantech a dotacích (nejistota financování) - nižší atraktivita EVVO pro žáky a studenty ve srovnání s konkurenčními aktivitami - nedostatek času a zájmu rodičů o aktivity škol - odtržení dětí od přírodního prostředí - není návaznost aktivit v následném vzdělávání /ZŠ/

⁴ Přestože mateřská centra náleží do skupiny „mimo školství“ (obvykle občanská sdružení), byla zde zařazena v důsledku téměř shodné cílové skupiny s MŠ

SWOT analýza EVVO SMO – EVVO v ostatních oblastech	
Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - využití regionálních specifíků /Muzeum, Arboretum, naučné stezky.../ - znalost grantové problematiky - praktické znalosti a dovednosti, nadšení - otevřené zahrady MŠ a ZŠ pro veřejnost - existující koordinátoři EVVO - odborní pracovníci 	<ul style="list-style-type: none"> - financování - absence zkušeností s působením „mezičlánku“ při komunikaci s magistrátem a MŠ, ZŠ, SŠ a učilišti (koordinátor EVVO na MMO) - absence informačního systému (přehledný a jednotný) - absence ekologického poradenství pro širokou veřejnost a školy - absence propagace a příkladů dobré praxe - nedostatečné nebo zcela chybějící zázemí některých organizací - nedostatečná spolupráce organizací
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření volně přístupného informačního systému - aktivní působení koordinátora EVVO na MMO – informace o aktivitách, možnostech, grantech, metodická pomoc, materiály, informace o finančních zdrojích - zavedení systému financování malých grantů z rozpočtu MMO - vytvoření kalendáře akcí s možností průběžně doplňovat - spolupráce s MMO při informačních kampaních, aktivitách pro potřeby města /NNO provede informační kampaň pro město jako zadavatele/ - podpora pořízení pomůcek pro výuku EVVO - podpora vytváření metodik s regionálním zaměřením 	<ul style="list-style-type: none"> - činnost je většinou závislá na grantech a dotacích - EVVO je žáky a studenty někdy vnímána jako méně atraktivní než jiné konkurenční aktivity - nedostatečné finanční ohodnocení pracovníků, kteří zajišťují EVVO (nedostatek finančních prostředků) - neucelené vzdělávací semináře - odliv odborníků z Opavy

3. Návrh strategie

3.1. Vymezení a popis strategie EVVO

Vymezení strategické části dokumentu vychází z metodiky strategického plánování rozvojových dokumentů. Je však účelně upraveno tak, aby co nejvíce odpovídalo přijatému a schválenému postupu členění Koncepce podle cílových skupin, na něž jsou jednotlivé kroky Koncepce, příslušná opatření, aktivity a nástroje specificky orientovány. Základem strategie je **strategická vize** = pozice Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Statutárním městě Opavě v návrhovém horizontu Koncepce, jejíž naplnění je podmíněno splněním *strategických cílů*.

Jak bylo uvedeno již v úvodu, návrh Strategie se rozděluje na 2 hlavní oblasti (oblast školství a oblast mimo školství), identifikované **priority** jsou proto seřazeny tak, aby tvořily tři skupiny, charakterizované přibližně následujícím způsobem:

- Priority zaměřené především na „EVVO ve školství“⁵ (priority č. 1-3)
- Priority společné pro obě problémové oblasti (priority č. 4-5)
- Priority zaměřené především na „EVVO mimo školství“ (priority č. 6-8)

Pro každou **prioritu** jsou definovány *specifické cíle*. Dosažení *specifických cílů* jednotlivých **priorit** je podmíněno implementací **opatření** – tedy souboru dílčích programů, které budou realizovány prostřednictvím konkrétních projektů, záměrů a aktivit s finanční podporou Statutárního města Opavy a dalších subjektů. Opatření tak tvoří hlavní prvek strategie. Zvláště významná opatření jsou v textu označena jako **prioritní opatření**.

K určení prioritních opatření byly využity výsledky workshopů k projednání analýzy (březen - duben 2009), závěrečného semináře pro všechny cílové skupiny (červen 2009), obsah Strategického plánu územního a ekonomického rozvoje SMO na léta 2007-2020 a připomínky zástupců cílových skupin. Graf dekompozice strategické části Koncepce EVVO a stručná charakteristika opatření jsou uvedeny v následující kapitole, podrobný popis opatření je v samostatné příloze, nazvané „Specifikace opatření k realizaci Koncepce EVVO“.

⁵ Vymezení problémových okruhů je uvedeno v analytické části dokumentu

3.2. Strategická vize a cíle EVVO ve Statutárním městě Opavě

Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty bude základní součástí udržitelného rozvoje

Statutárního města Opavy

Strategická vize rozvoje Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Statutárním městě Opava vychází z principu, že bez podpory informované, poučené a environmentálně vzdělané veřejnosti nelze naplnit vizi rozvoje SMO „...být atraktivním a konkurenceschopným regionem“ dle schváleného „Strategického plánu územního a ekonomického rozvoje SMO na léta 2007 – 2020“ ani splnit hlavní cíle, které ve všech rozvojových oblastech, včetně oblasti životního prostředí, tento strategický plán stanovuje.

Strategické cíle:

- **Vytvořit komplexní systém environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Opavě**

Tento strategický cíl Koncepce EVVO SMO je v souladu se Státním programem EVVO ČR i Koncepcí EVVO MSK. Vychází z výroků SWOT analýzy, odpovídá představě o vytvoření komunikační platformy pro všechny subjekty EVVO nejen v rámci jejich komunikace se SMO, resp. MMO, ale také jejich komunikace navzájem. Komplexní systém by měl umožnit další rozšíření i na území ORP, pokud v budoucnu dojde k dohodě mezi SMO a příslušnými obcemi v území ORP.

- **Podpořit systém výchovy a vzdělávání dětí a mládeže zaměřený na chování, odpovídající principům udržitelného rozvoje**

Cílem je podpořit efektivní systém EVVO na všech typech škol, diverzifikovaný podle jejich zaměření, který umožní získávat vzdělání, informace a osvojovat si modely chování, odpovídající principům udržitelného rozvoje, šetrné spotřeby a šetrného environmentálního chování. Bude zvýšen počet škol, které se budou aktivně věnovat ekologické výchově, dojde k rozšíření jejich forem a zvyšování kvalifikace koordinátorů EVVO, ostatních učitelů a pedagogických pracovníků, zabývajících se EVVO na školách. Výchova k ohleduplnosti vůči životnímu prostředí a míra předávání teoretických a praktických poznatků bude vyvážená a přiměřená věku dětí (studentů). Důraz bude kladen na přímý kontakt s přírodou a dochovanými místními přírodními a kulturními hodnotami.

- **Působit na dospělou populaci s cílem podpory šetrného životního stylu, návyků a postojů, vedoucích k šetření přírodními zdroji a ochraně životního prostředí.**

Tento cíl je motivován snahou o eliminaci převládajících prvků konzumního stylu života prostřednictvím propagace moderních forem životního stylu, jejichž součástí je šetrnější vztah k životnímu prostředí a jeho aktivní ochrana. Bude zvýšeno vědomí veřejnosti o environmentálních souvislostech a dopadech každodenních lidských činností na kvalitu života občanů města Opavy.

- **Podpořit zapojování veřejnosti do rozhodování v oblasti životního prostředí**

Cílem je motivovat veřejnost k účasti na projednávání vlivů koncepčních dokumentů, rozvojových záměrů i jednotlivých projektů na životní prostředí, a to ve fázích, kdy projednání může přinést zlepšení projednávaných dokumentů, nikoliv až ex post, kdy následné výhrady, připomínky a protesty již nevedou k hledání řešení. Motivace veřejnosti k odpovědnému rozhodování v souladu s principy udržitelného rozvoje, bude podpořena vhodnými nástroji komunikační strategie, např. zvýšenou úrovní informací o stavu životního prostředí.

- **Prosazovat respektování principu udržitelného rozvoje jako standardní součásti rozhodování orgánů veřejné správy**

Veřejná správa bude ve své rozhodovací činnosti respektovat princip udržitelného rozvoje. V rámci uvedeného cíle bude mj. plně podporovat rozvoj EVVO všech cílových skupin ve sféře své působnosti.

- **Vytvořit podmínky pro zvýšení konkurenceschopnosti environmentálně šetrného podnikání v Opavě**

Podnikatelská sféra bude ve stále větší míře motivována aplikovat dobrovolné nástroje environmentálního managementu, včetně pozitivního přístupu ke spolupráci s veřejností, obcemi a NNO, neboť tento postup bude na území SMO přinášet odpovídající konkurenční výhody při podnikání.

3.3. Souhrnný popis opatření k realizaci strategie EVVO

Níže uvedený tabulkový graf udává vztah mezi oblastmi, prioritami a opatřeními. .

Příklon k oblasti	Priority	Opatření
EVVO ve školství	1. Rozvoj činností a aktivit škol, realizace programů a výuky EVVO pro děti a mládež	1.1 - 1.3
	2. Rozvoj vzdělávání pedagogů, podpora koordinátorů EVVO	2.1 – 2.2
	3. Systémová provázanost EVVO ve školství s dalšími aktivitami	3.1
Průřezové priority	4. Podpora informovanosti, komunikace a spolupráce subjektů EVVO v SMO	4.1
	5. Rozvoj infrastruktury EVVO	5.1 – 5.3
	6. Podpora EVVO veřejnosti a NNO	6.1 – 6.3
EVVO v ostatních oblastech	7. Podpora EVVO v oblasti veřejné správy	7.1
	8.. Podpora EVVO v podnikové sféře	8.1

V této kapitole je dále uveden souhrnný *přehled* jednotlivých opatření obsahující stručný popis jejich obsahu. *Podrobný popis* opatření, včetně hlavních aktivit (potenciální projekty), doby působení, garanta opatření, formy financování a potenciálních spolupracovníků, je společně s dalšími detaily opatření zařazen v samostatné příloze Hlavního dokumentu č. II „Podrobná specifikace opatření“.

Na základě výsledků workshopů i závěrečného semináře a dále porovnání navržených opatření s obsahem Strategického plánu územního a ekonomického rozvoje SMO na léta 2007-2020, byla určena tato prioritní opatření:

V prioritách školství – 1.1, 2.1.

V prioritách průřezových – 4.1., 5.2.

V prioritách ostatních – 6.1., 6.3. a 7.1.

Grafický přehled priorit a opatření

Priorita 1	Priorita2	Priorita 3	Priorita 4
Rozvoj činnosti a aktivit škol, realizace programů a výuky EVVO pro děti a mládež	Rozvoj lidských zdrojů pro EVVO v oblasti školství	Systemová provázanost EVVO ve školství s dalšími aktivitami	Podpora informovanosti, komunikace a spolupráce subjektů EVVO v SMO
Opatření 1.1.: Inovace a rozšiřování nabídky programů a akcí EVVO ve školství	Opatření 2.1.: Rozvoj vzdělávání pedagogů, podpora koordinátorů EVVO	Opatření 3.1.: Využití sítě škol v rámci EVVO k distribuci relevantních informací a jako komunitních center	Opatření 4.1.: Podpora informovanosti, komunikace a spolupráce subjektů EVVO v SMO
Opatření 1.2.: Podpora projektů EVVO ve školách	Opatření 2.2.: Další formy podpory EVVO ve školách		
Opatření 1.3.: Sběr, zpracování a distribuce EVVO informací pro školství			

Grafický přehled priorit a opatření – pokračování

Priorita 5 Rozvoj infrastruktury EVVO	Priorita 6 Podpora EVVO veřejnosti a NNO	Priorita 7 Podpora EVVO v oblasti veřejné správy	Priorita 8 Podpora EVVO v podnikatelské sféře
Opatření 5.1.: Doplnění sítě středisek EVVO	Opatření 6.1.: Podpora EVVO veřejnosti	Opatření 7.1.: Efektivní využití role SMO/MMO a dalších orgánů veřejné správy v rámci EVVO	Opatření 8.1.: Podpora EVVO v podnicích
Opatření 5.2.: Rozvoj a využití školních zahrad pro potřeby EVVO	Opatření 6.2.: Systematická propagace EVVO v SMO		
Opatření 5.3.: Environmentálně příznivý provoz úřadů veřejné správy a škol	Opatření 6.3.: Podpora EVVO v nestátních neziskových organizacích		

Základní charakteristiky priorit a opatření

Priorita 1.: Rozvoj činností a aktivit škol, realizace programů a výuky EVVO pro děti a mládež

Specifický cíl:

Zajistit přístup k EVVO každému dítěti a studentovi města Opavy, rozvíjet environmentální vzdělávání a výchovu na všech stupních škol.

Opatření 1.1.: Inovace a rozšiřování nabídky programů a akcí EVVO ve školství

Stručná charakteristika:

- Podpora **přímého kontaktu dětí/studentů s přírodou** a výuky v přírodě. Upřednostňovat programy a pobyty zahrnující prvky přímého pozorování přírody, kontaktu s živými i neživými přírodninami, smyslového vnímání přírody, atd.
- Rozvoj existující a tvorba nové nabídky služeb, pomůcek a publikací EVVO pro školy a školská zařízení, podpora vzniku a distribuce konkrétních metodických materiálů dle poptávky škol (pracovních listů, výukových programů, pomůcek apod.).
- Aktualizace vzdělávacích, výchovných a osvětových aktivit v reakci na vývoj poptávky po těchto programech. Přizpůsobení nabídky diferencovaně různým věkovým skupinám, tak, aby pro ně byla lehce pochopitelná a srozumitelná.

Opatření 1.2.: Podpora projektů EVVO ve školách

Stručná charakteristika:

- Rozvoj schopností a dovedností žáků a studentů prostřednictvím zapojení do konkrétních, environmentálních projektů, využívání ověřených programů EVVO (typů Ekoškola, Globe, atd.), podpora využívání projektů financovaných ze strukturálních fondů.
- Vytvoření transparentního grantového systému SMO k podpoře malých environmentálních projektů škol (např. ekologické olympiády, soutěže, středoškolská odborná činnost s environmentální tematikou).
- Posílení **vzájemné těsnější spolupráce** jednotlivých škol v oblasti EVVO v rámci města, podpora koordinace zpracování společných projektů (vyhledávání, možností financování, tvorba týmů z různých škol) prostřednictvím koordinátora EVVO MMO.
- Nabídka možnosti školám (přiměřeně stupni) prakticky seznámit děti a studenty s fungováním veřejné správy v oblasti ochrany ŽP v širším slova smyslu (územní plánování, tvorba rozvojových dokumentů, ochrana přírodních zdrojů, památková péče, péče o veřejná prostranství, zapojování veřejnosti do rozhodování v oblasti ŽP) a to především formou přednášek a exkurzí, ad.

Opatření: 1.3: Sběr, zpracování a distribuce informací EVVO pro školství

Stručná charakteristika:

- Posílení dostupnosti, aktuálnosti a srozumitelnosti relevantních informací EVVO v oblasti školství, dále také komunikace, spolupráce, výměny zkušeností a materiálů prostřednictvím sítě škol (M.R.K.E.V., KEV, Mrkvička).
- Zprostředkování informací, námětů, zkušeností, databáze metodických materiálů a pomůcek, evidence programů, možností exkurzí, soutěží a jiných aktivit pořádaných SEV a dalšími organizacemi; informace o uzávěrkách grantů, možnosti poradenství, fundraisingu, ad. koordinátorům EVVO ve školách, přímé kontakty mezi koordinátorem EVVO MMO a koordinátory EVVO škol, Internetová stránka EVVO, aj. Monitoring současných trendů školské EVVO v ostatních regionech, městech ČR, EU.
- Podpora tvorby a rozšiřování environmentálních knihovniček a videoték ve školách.

Priorita 2.: Rozvoj lidských zdrojů pro EVVO v oblasti školství

Specifický cíl:

Zajistit informovanost, orientaci a zvýšení odbornosti učitelů a dalších pedagogických pracovníků v oblasti EVVO.

Opatření: 2.1: Rozvoj vzdělávání pedagogů, podpora koordinátorů EVVO

Stručná charakteristika:

- Identifikace poptávky environmentálního vzdělávání (zaměření, věcná náplň, délka trvání) koordinátorů EVVO, případně dalších pedagogů ve školách v Opavě.
- Informace o nabídce environmentálního vzdělávání (místní nabídka, KVIC, mimoopavské instituce, apod.); řešení disproporcí nabídky a poptávky, vzdělávání koordinátorů/dalších pedagogů ve školách SMO a snaha o přizpůsobení nabídky poptávce.
- Koordinace poptávky školení koordinátorů/dalších pedagogů s cílem zlepšení vyjednávací pozice s poskytovateli nabídek školení (množstevní slevy, termíny, místo apod.).

Opatření: 2.2: Další formy podpory EVVO ve školách

Stručná charakteristika:

- Metodická, materiální i organizační pomoc SMO školám a školským zařízením, zejména těm, které preferují multidisciplinární pojetí EVVO (prolínání do „nebiologických“ předmětů) a přímý

kontakt dětí a mládeže s přírodou.

- Podpora zapojení škol do akcí, jichž se město zúčastňuje (např. Den Země, Evropský den bez aut, Den evropského dědictví atd.), do projednávání záměrů majících bezprostřední vliv na činnost škol a životní prostředí v jejich okolí, např. formou dětských sněmů, práce s jejich náměty a připomínkami.
- Podpora při vyhlásování environmentálních témat seminárních, bakalářských, diplomových a doktorandských prací (vedení databáze). Periodická interdisciplinární odborná setkání studentů s prezentací uvedených prací, vyhodnocení nejkvalitnějších prací v oboru, podpora, propagace a popularizace výsledků odborné práce vysokoškolských učitelů i studentů, týkající se environmentální problematiky.
- Zpřístupňování praxe studentů v orgánech veřejné správy a městských podnicích se zaměřením na problematiku životního prostředí. Nabídka praxí a seminářů EVVO pro studenty učitelství se zájmem o působení v Opavě.
- Nabídka pravidelného setkávání pedagogů (semináře, konference, exkurze, pobyty a stáže).

Priorita 3.: Systémová provázanost EVVO ve školství s dalšími aktivitami

Specifický cíl:

Využití systému EVVO ve školství k přenosu informací a podpoře potřeb města v oblasti EVVO

Opatření: 3.1: Využití sítě škol v rámci EVVO k distribuci relevantních informací a jako komunitních center

Stručná charakteristika:

- Využití trendu vnímání školy jako komunitního centra, centra dění v obci, zejména v případě škol v okrajových částech Opavy. Účinný a zároveň specifický způsob komunikace s veřejností, zprostředkované ovlivnění dalších cílových skupin – rodiče žáků, místní veřejnost, mateřská centra.
- Získávání, výměna a sdílení informací o životním prostředí všemi vhodnými formami (semináře, konference, internet, dny otevřených dveří, exkurze), zpracování do využitelné podoby, distribuce relevantním způsobem.
- Podpora vnímání školy jako funkční součásti systému EVVO, která přispívá k rovnovážnému rozvoji města v ekonomické, environmentální i sociální oblasti (udržitelném rozvoji).

Priorita 4.: Podpora informovanosti, komunikace a spolupráce subjektů EVVO v SMO

Specifický cíl:

Podpořit rozvoj EVVO v SMO podporou komunikace a spolupráce mezi subjekty EVVO a SMO/MMO.

Opatření 4.1: Podpora informovanosti, komunikace a spolupráce subjektů EVVO v SMO

Stručná charakteristika:

- Vytvoření **komunikační platformy** (Internetové stránky MMO), umožňující zlepšení spolupráce mezi subjekty EVVO a SMO i zlepšení spolupráce a provázanosti činnosti subjektů EVVO navzájem,
- Postupné doplnění komunikační platformy o základy informačního systému EVVO SMO, zahrnujícího informace o všech subjektech EVVO v SMO, nabídce i poptávce aktivit, programů a dalších činností subjektů EVVO v Opavě,
- Finální rozšíření informačního systému o komplexní informace o EVVO a životním prostředí, sladěného s dalšími aktivitami – např. nově vytvořený Informační systém EVVO a ŽP MSK, informace o EVVO v ostatních regionech ČR, na národní úrovni ČR, v EU, atd .),
- Informace o projektech v oblasti EVVO a ŽP na území MSK i ČR, relevantních z hlediska SMO,
- Koordinace programů a projektů EVVO v SMO, včetně koordinace jejich přípravy, zpracování a financování (koordinátor MMO),
- Pravidelné setkání (seminář, konference, apod.) subjektů EVVO v SMO s cílem aktualizace Koncepce EVVO SMO, jejího Akčního plánu, případně návrhů na postupná zlepšení či vylepšení vzájemné spolupráce.

Priorita 5: Rozvoj infrastruktury EVVO

Specifický cíl:

Vytvářet, podporovat a rozvíjet prostorové, informační, technické a odborné kapacity systému EVVO v SMO

Opatření 5.1.: Doplnění sítě středisek EVVO

Stručná charakteristika:

- Zprostředkování kapacit stávajících „středisek EVVO“ v SMO mezi subjekty EVVO navzájem (poskytnutí prostor a odborného zázemí subjektům bez vlastních kapacit ostatními subjekty EVVO).

- Posouzení proveditelnosti zřízení Střediska EVVO (SEV) na území SMO (i mimo území SMO) ve vlastnictví SMO s podporou financování ze SF EU (alt. nové středisko řízené stávajícím subjektem, alt. rekonstrukce stávajícího střediska, alt. využití budovy se stávajícím jiným účelem – škola v přírodě, apod.). V souladu s principy financování využít takové zařízení také z hlediska propagace environmentálně šetrného provozu budov.

Opatření 5.2.: Rozvoj a využití školních zahrad pro podporu EVVO

Stručná charakteristika:

- Zvýšení využívání školních zahrad a pozemků (zejména u MŠ a ZŠ) pro potřeby EVVO.
- Inspirace ostatních formou „dobré praxe“ mezi školami navzájem, přenos zkušeností.
- Zahnutí rozvoje školních zahrad mezi podporovaná témata financovaná SMO v rámci rozvoje EVVO.
- Podpora koordinátora EVVO SMO školám při přípravě společných projektů školních zahrad.

Opatření 5.3.: Environmentálně příznivý provoz úřadů veřejné správy a škol

Stručná charakteristika:

- Prioritní zaměření na provoz budov Magistrátu města Opavy, jako garanta EVVO
- Vytipování dalších organizací řízených či financovaných orgánů veřejné správy dle kritéria počtu potenciálně ovlivněných občanů (návštěvníků) úřadů a institucí
- Podpora **environmentálně příznivého provozu škol a školských zařízení**, se zapojením dětí a studentů. Využití vlivu města jako vlastníka budov a zřizovatele při motivování ředitelů MŠ a ZŠ k ekologicky šetrnému provozu škol (šetření vodou, energiemi, předcházení vzniku a třídění odpadů, využívání recyklovaných výrobků a ekologicky šetrných výrobků - čisticích prostředků, kancelářských potřeb aj.). Využití školních areálů, pozemků a zahrad pro výuku, k prezentaci šetrných způsobů hospodaření, ad.
- Snižování provozních nákladů, minimalizace spotřeby základních energií a zdrojů prostřednictvím organizačních opatření a potřebných stavebních úprav a s podporou financování ze SF EU.
- Propagace úspěšných příkladů realizací environmentálně příznivého provozu (např. tématicky zaměřené informační kampaně, semináře.).

Priorita 6: Podpora EVVO veřejnosti a NNO

Specifický cíl:

Posílit EVVO široké veřejnosti prostřednictvím NNO a dalších subjektů aktivních v dané oblasti

Opatření 6.1: Podpora EVVO veřejnosti

Stručná charakteristika:

- Podpora účasti veřejnosti na rozhodování v oblasti ŽP nad rámec požadavků, stanovených legislativou ČR,
- Podpora nadstandardních forem informování o včasných projednáváních komplikovaných záměrů s potenciálním vlivem na životní prostředí,
- Využívání ověřených postupů pro zvýšené zapojení veřejnosti do projednávání a přípravy koncepčních a rozvojových záměrů SMO,
- Podpora aktivit působících proti masově propagovaným formám konzumního způsobu života a využití potenciálu pro rozvoj šetrné spotřeby,
- Propagace vhodných praktických příkladů, podporujících EVVO v běžném životě, jako vzoru a podporu motivace chování,
- Podpora činnosti všech cílových skupin s přímým či nepřímým vlivem na veřejnost (NNO, média, obce, ad.).

Opatření 6.2: Systematická propagace EVVO v SMO

Stručná charakteristika:

- Poskytování informací o EVVO v SMO subjektům na krajské a národní úrovni i v jiných regionech s cílem propagace EVVO ve městě Opava,
- Zvýšení atraktivity EVVO pro regionální média,
- Zvýšení atraktivity EVVO, především pro veřejnost prostřednictvím propagace vybrané atraktivní akce či kampaně EVVO v SMO,
- Využití nových a neformálních forem propagace EVVO (kampaně, happeningy, kulturní akce), včetně propagace EVVO v rámci jiných (pro veřejnost atraktivnějších) akcí,
- Prezentace srozumitelných a obecně zajímavých „příkladů dobré praxe“ v oblasti EVVO,

Opatření 6.3.: Podpora EVVO v nestátních neziskových organizacích

Stručná charakteristika:

- Posílení sektoru environmentálně orientovaných NNO s cílem zvýšit jejich odborné schopnosti (školení, vzdělávání),
- Podpora environmentálně zaměřené činnosti v ostatních neziskových organizacích s jinou hlavní náplní než EVVO /volnočasově orientované organizace, kulturní a vzdělávací instituce apod./, které se v rámci své činnosti věnují EVVO jako vedlejšímu cíli,
- Podpora poradenské činnosti NNO, zaměřená na veřejnost, veřejnou správu a podnikatelskou sféru,
- Podpora role NNO při snaze o zvýšené zapojení veřejnosti do projednávání koncepčních a rozvojových záměrů města, resp. projednávání záměrů s potenciálně negativními vlivy na ŽP,
- Rozvoj grantového systému podpory environmentálně orientovaných NNO v SMO,
- Podpora NNO při společné přípravě projektů, financovaných z dostupných zdrojů mimo SMO, prostřednictvím koordinátora EVVO SMO,
- Kofinancování projektů NNO, financovaných ze strukturálních fondů.

Priorita 7.: Podpora EVVO v oblasti veřejné správy

Specifický cíl:

Podpořit roli orgánů veřejné správy při rozvoji EVVO v SMO

Opatření 7.1: Efektivní využití role SMO/MMO a dalších orgánů veřejné správy v rámci EVVO

Stručná charakteristika:

- Efektivní využití kompetencí a možností SMO / MMO při podpoře EVVO v SMO, např. prostřednictvím činnosti koordinátora EVVO MMO,
- Prosazování principů udržitelného rozvoje ve všech relevantních činnostech SMO/MMO, především integrace environmentálních aspektů do rozvojových záměrů v ostatních sektorech rozvoje,
- Rozvoj environmentálně příznivého provozu MMO; aplikace principů environmentálního managementu ve veřejné správě (např. v rámci zvyšování kvality veřejné správy), včetně spolupráce s veřejností a odpovídajících požadavků na dodavatele (Green purchasing),
- Pravidelné environmentální vzdělávání pracovníků veřejné správy, zástupců úřadu i reprezentantů samosprávy,

- Zapojení do činnosti NSZM, zpočátku formou pozorovatele,
- Podpora Místní Agendy 21, např. snaha o dosažení minimálně kategorie „D“ MA-21,
- Zaměření na typicky komunální problémy životního prostředí, jejichž řešení je podmíněno podporou obyvatel (sběr a třídění a komunálního odpadu, využívání obnovitelných zdrojů, zamezení spalování odpadů a nekvalitních paliv v domácích topeništích, ad.),
- Využití podpory EVVO jako součásti pozitivní image SMO,
- Zvýšení kapacity absorpce pro získávání finančních prostředků ze SF, resp. jiných zdrojů,
- Případné rozšíření podpory EVVO v území, v němž Opava působí jako obec s rozšířenou působností.

Priorita 8.: Podpora EVVO v podnikatelské sféře

Specifický cíl:

Podpořit rozvoj EVVO subjektů, které svojí činností významně ovlivňují životní prostředí

Opatření 8.1: Podpora EVVO v podnicích

Stručná charakteristika:

- Propagace významu environmentálních aspektů podnikání v SMO
- Propagace a oceňování podnikatelů, kteří podnikají environmentálně šetrným způsobem, provádějí nadstandardní opatření snižující vlivy na ŽP, zavádějící efektivně fungující systémy environmentálního managementu, včetně spolupráce s veřejností, NNO a městem (např. formou městské formy Soutěže podnikatel roku v oblasti ŽP – viz příklad MSK),
- Propagace důležitosti spolupráce podniků s dalšími cílovými skupinami EVVO (veřejnost, NNO), podpora informování veřejnosti o vlivech podniků na ŽP a aktivitách EVVO,
- Podpora projektů zacílených na environmentálně příznivé chování podniků, zejména na zvýšení konkurenceschopnosti podniků se šetrným vztahem k životnímu prostředí,
- Podpora zavádění systémů environmentálního managementu, čistší produkce, dobrovolných aktivit ve vztahu k veřejnosti a dalších obdobných programů v malých a středních podnicích.

3.4. Specifikace opatření

Opatření jsou základní součástí strategie EVVO ve Statutárním městě Opavě, vymezující soubor dílčích programů, které budou realizovány prostřednictvím konkrétních záměrů a aktivit (projektů) s případnou finanční podporou SMO, resp. dalších subjektů. Opatření stanovují rámec, který má umožnit porovnání souladu navrhovaných projektů se záměry strategie a současně pomoci při identifikaci následně podporovaných projektů. Základní pomůckou pro zařazení projektů k příslušným opatřením je specifikace těchto opatření. Specifikace každého opatření obsahuje mimo jiné:

- Popis stavu oblasti, kterou má navrhované opatření ovlivnit, resp. zdůvodnění nutnosti intervence,
- Cíle opatření, které by měly být v souladu s cíli nadřazených priorit, resp. problémových oblastí,
- Aktivity a předpokládané výstupy, které indikují typy potenciálních projektů,
- Dopady (vlivy) na EVVO – tedy odhad, jakým způsobem přispějí potenciální projekty a záměry k naplnění cílů priorit (odhad změny EVVO po realizaci projektů a aktivit),
- Základní kritéria pro výběr potenciálních projektů/záměrů (detailní kritéria výběru projektů budou stanovena až v rámci podmínek případných výběrových řízení nebo rozhodnutí o financování projektu/aktivity,
- Cílové skupiny na něž je opatření zaměřeno,
- Financování uvádí možné způsoby finančního krytí v rámci opatření. Ve většině případů se jedná o multizdrojové financování s výjimkou aktivit, které jsou plně v kompetenci SMO (rozpočet SMO), nebo je naopak možné jejich financování z mezinárodních zdrojů (soulad s podmínkami čerpání ze Strukturálních fondů EU, EHP, ad.),
- Doba trvání závisí na aktuálnosti intervence opatření. V podstatě se dělí na tři horizonty, odpovídající krátkodobým, střednědobým a dlouhodobým cílům strategie:
 - Krátkodobé úkoly s termínem plnění v prvních letech období, v podstatě ztotožnitelné s aktivitami Akčního plánu na léta 2009-2011 jsou většinou v kompetenci koordinátora EVVO na MMO a jsou financovány z rozpočtu SMO (resp. kapitol zapojených odborů). Zde je zvláště důležité, jak proaktivně koordinátor postupuje,
 - Termín plnění (resp. i zahájení) střednědobých úkolů se kryje s obdobím hlavního rozvoje programovacího období (2010-2013) a umožňují financování ze zdrojů EU,
 - Dlouhodobé úkoly odpovídají horizontu Koncepce se zahájením v roce 2013 (v rámci prodloužené doby čerpání SF),
- Vztah k jiným opatřením a dokumentům (převážně se jedná o KEVVO MSK, SP EVVO ČR, ROP Moravskoslezsko, OP ŽP, ad.).
-

Přehledná tabulka opatření je součástí vložené přílohy č. 1, podrobná specifikace opatření je zařazena do samostatné přílohy II. .

4. Návrh managementu EVVO v SMO

4.1. Úvod

Optimální návrh a fungování managementu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je považován za významnou podmínku fungování celého systému EVVO v rámci statutárního města.

Jeho součástí je i návrh pracovní náplně koordinátora EVVO, který byl od 1.1.2009 zařazen na nově zřízené pracovní místo v rámci struktury Magistrátu města Opavy na odboru kancelář primátora.

V rámci uvedeného úkolu byly využity jak zkušenosti zpracovatele se zřízením funkčního místa na odboru životního prostředí Magistrátu města Ostravy od devadesátých letch minulého století, tak i zkušenosti odboru ŽP Magistrátu města Opavy z let 2003-2005 a dále současné znalosti o pracovní náplni pracovníka pro EVVO v městech velikosti Opavy.

Management EVVO ve Statutárním městě Opavě, včetně návrhu funkční náplně pracovníka pro EVVO, musí splňovat všechny základní podmínky řízení a respektovat následující východiska:

- Management EVVO vychází ze stávajících pravomocí statutárního města daných právním systémem ČR,
- Management EVVO využívá osvědčené postupy řízení v oblasti EVVO, které jsou kompatibilní s řízením ostatních oblastí rozvoje statutárního města,
- Management EVVO musí být dostatečně důvěryhodný a srozumitelný pro všechny cílové skupiny EVVO. Mj. i tím, že využívá existujících a fungujících struktur EVVO ve statutárním městě – tedy především dosavadních aktivit odboru ŽP a odboru školství,
- Management EVVO respektuje výsledky, doporučení a návrhy rámcových či souvisejících dokumentů, především Strategického plánu rozvoje Statutárního města Opavy, Programu rozvoje územního obvodu Moravskoslezského kraje a Státního programu EVVO v ČR, případně možností vyplývajících z operačních programů strukturálních fondů.

4.2. Struktura managementu EVVO v SMO

Ve Statutárním městě Opavě, obdobně jako v řadě jiných měst, se environmentální výchovou, vzděláváním a osvětou zabývaly především odbor životního prostředí (oblast EVVO mimo školství) a odbor školství (EVVO ve školství).

Uvedený tradiční přístup však s sebou nese základní principiální problémy. Symbolicky i ve skutečnosti brání vnímání EVVO jako průřezové záležitosti, která by se měla integrovat do veškeré činnosti statutárního města. Zvláště markantní to je u aktivit typu místní Agenda 21, resp. obecně aktivit udržitelného rozvoje, kdy je potřeba zabránit tomu, aby uvedené aktivity byly vnímány jako

záležitost životního prostředí, zjednodušeně jako „zelené aktivity“. Obdobně při řízení EVVO v oblasti školství pouze ze strany odboru školství může docházet k přirozené preferenci městem přímo řízených (mateřské a základní školy) na úkor subjektů dalších (např. střední školy).

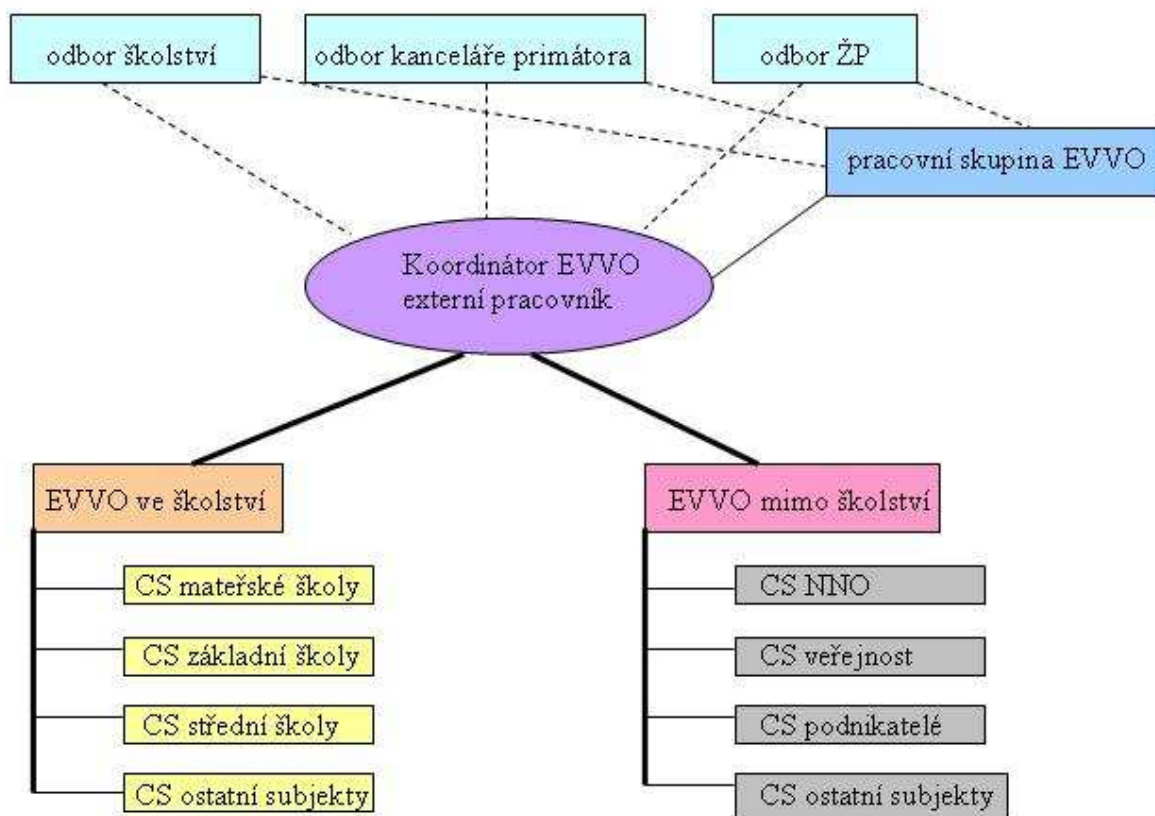
Na straně druhé toto tradiční rozdělení pravomocí v rámci managementu s sebou přináší nezanedbatelnou výhodu – a to je vzájemná znalost a důvěra subjektů EVVO a jim „příslušných“ odborů, založená na dlouhodobých vztazích a zkušenostech ze společné práce.

Ve Statutárním městě Opavě bylo výše uvedené dilema vyřešeno nezávisle na zpracovávané koncepci a to rozhodnutím o zařazení problematiky EVVO do odboru kanceláře primátora, v němž byla k 1.1.2009 zřízená funkce Koordinátora/koordinátorky EVVO s tím, že v průběhu roku 2009 převezme povinnosti koordinátora/ky EVVO externí pracovník. Tyto změny tedy zasáhly i do projednávání Koncepce s veřejností, nicméně teprve v praxi se ukáže, nakolik je uvedený krok funkční a z hlediska řízení oblasti EVVO efektivní. Ze zkušeností z několika měsíců projednávání obsahu koncepce, 4 setkání se zástupci cílových skupin a hodnocením jejich názorů, připomínek a požadavků je zřejmé, že navržená struktura řízení EVVO (včetně zapojení externího pracovníka) je možná a funkční, musí však splňovat několik zásadních požadavků.

- *Zástupci cílových skupin na koordinátora/ku EVVO velmi spoléhají – viz např. priority SWOT analýzy (příležitosti) a v případě, že by tato vysoká očekávání byla zklamána, mohlo by to na dlouhou dobu znamenat výrazné snížení jejich aktivity,*
- *Činnost koordinátora/ky musí být proaktivní. Tedy zaměřena ne na reakci na informace, dotazy a požadavky, ale aktivní vyhledávání možností, jak inspirovat, stimulovat, facilitovat, pomáhat, resp. koordinovat rozvoj EVVO napříč všemi cílovými skupinami,*
- *Koordinátor/ka musí zajišťovat nejen vertikální přenos informací i aktivit mezi vedením SMO – MMO a cílovými skupinami, případně mezi MSK či MŽP a vedením SMO, ale prostřednictvím Pracovní skupiny EVVO také horizontální komunikaci mezi jednotlivými odbory, především (nejen) mezi odbory kanceláře primátora, odborem školství a odborem ŽP,*
- *Koordinátor/ka musí efektivně využívat všech nástrojů komunikační strategie, především však Internetové platformy EVVO, která vznikala v průběhu zpracování Koncepce EVVO.*
- *Řadu dalších podmínek vyjadřuje návrh pracovní náplně, tak jak je uveden v další podkapitole.*

Kromě stávajících subjektů – jmenovaných odborů MMO, resp. koordinátora EVVO byla na základě jednání s vedoucími uvedených odborů navržena také Pracovní skupina EVVO, která by napomáhala při koordinaci a zejména rozhodování v oblasti EVVO v souladu se zájmy a požadavky všech jmenovaných odborů MMO. Popis její struktury a náplně je uveden níže v tomto textu:

Návrh struktury managementu EVVO v SMO se dá vyjádřit schématicky následujícím grafem:

Ten mj. vyjadřuje jak horizontální vztahy mezi odbory MMO, koordinátorem EVVO a Pracovní skupinou EVVO, tak i vertikální vztahy mezi SMO/MMO a cílovými skupinami EVVO. Pro větší přehlednost nejsou v grafu znázorněny další vertikální vazby k vedení SMO, MSK, případně MŽP ČR a MŠMT ČR.

4.3. Kompetence jednotlivých článků řídicí struktury

4.3.1. Vedení SMO

Vedení SMO je reprezentováno Zastupitelstvem SMO a v souvislosti s Koncepcí EVVO jsou jeho kompetence následující:

- Je hlavním orgánem strategického řízení EVVO v SMO,
- Schvaluje Koncepci EVVO SMO, včetně návrhu managementu EVVO,
- Schvaluje pravidelnou aktualizaci Koncepce v souladu s návrhy, které jsou součástí Koncepce (viz kap. Monitoring a aktualizace), resp. schvaluje její aktualizaci v případě významných změn situace v oblasti EVVO,
- Řídí se schválenou Koncepcí EVVO při rozhodování o všech významných aspektech EVVO, především při schvalování rozpočtu SMO, rozhodování o finanční či jiné podpoře projektů a podpoře subjektů EVVO ze strany SMO,
- Přihlíží ke schválené Koncepci EVVO při rozhodování ve všech oblastech rozvoje statutárního města, které mohou mít dopad na oblast EVVO, především s cílem podpory principů EVVO v rámci činnosti ostatních sektorů rozvoje statutárního města (ekonomika a podnikání, doprava, cestovní ruch, rozvoj lidských zdrojů, atd.),
- Pověřuje další rozhodovací i poradní orgány SMO, resp. prostřednictvím standardních procedur orgány MMO výkonem v oblasti EVVO, resp. jim ukládá úkoly v souladu s návrhem opatření schválené Koncepce EVVO.

4.3.2. Odbor kanceláře primátora

Jako odbor, v jehož organizační struktuře je zařazen koordinátor/ka EVVO (externí pracovník zodpovědný za koordinaci), a který je především kompetentní k provádění aktivit Koncepce EVVO, by měl zejména:

- Monitorovat a vyhodnocovat postup implementace Koncepce EVVO, projednávat výsledky jejího monitorování a pravidelnou aktualizaci,
- Navrhovat vedení SMO další kroky zaměřené na rozvoj EVVO, včetně návrhů na ad hoc aktualizaci Koncepce EVVO v případě významné změny situace EVVO v kraji,
- Projednávat dokumenty, týkající se EVVO, předkládané Radě a Zastupitelstvu SMO,
- Projednávat žádosti o financování či jinou podporu projektů (preferenčně v rámci grantového systému), resp. činností subjektů EVVO, posuzovat je především dle jejich souladu s Koncepcí EVVO,

- Projednávat připomínky, doporučení a návrhy veřejnosti ke Koncepci EVVO, resp. EVVO v SMO obecně,
- Spolupracovat ve výše uvedených činnostech především s odborem školství, odborem životního prostředí, resp. dalšími odbory MMO dle dílčí problematiky EVVO,
- Zajišťovat další činnosti prostřednictvím koordinátora/ky EVVO MMO.

4.3.3. Ostatní zainteresované odbory MMO

V této souvislosti především odbor školství, odbor životního prostředí, atd.:

- Vykonávají přenesenou působnost státní správy a delegovanou působnost samosprávných činností v souladu se Statutem Statutárního města Opavy, resp. organizačním řádem MMO (část kompetencí má přímý vztah k EVVO, byť v nich EVVO není explicitně jmenována).

4.3.4. Koordinátor EVVO

Koordinátor EVVO, externí pracovník řízený odborem kanceláře primátora, je hlavní osobou, na níž závisí spolupráce s cílovými skupinami EVVO ve Statutárním městě Opavě. Mezi jeho hlavní povinnosti patří zejména:

- Zajišťovat přenos informací vertikálně z národní (MŽP ČR, MŠMT ČR), regionální (MSK), SMO (ZMO, RMO) a magistrátní úrovně na cílové skupiny a zpětnou vazbu na MMO/SMO,
- Zajišťovat přenos informací horizontálně prostřednictvím Pracovní skupiny EVVO mezi zainteresované odbory MMO,
- K výše uvedené činnosti využívat všechny nástroje komunikační strategie, především Internetovou platformu EVVO v SMO,
- Proaktivně koordinovat činnost EVVO v SMO, např. zjišťovat poptávku zástupců cílových skupin v oblasti školení a hledat její průnik s nabídkou,
- Vyhledávat zdroje financování aktivit EVVO a koordinovat jednotlivé subjekty EVVO v SMO při tvorbě partnerství v projektových týmech.

K výše uvedeným kompetencím a úkolům si lze představit řadu dalších. V níže uvedeném textu je proto uveden celkový návrh pracovní náplně koordinátora/ky EVVO, který zajišťuje splnění výše uvedených úkolů.

Návrh pracovní náplně koordinátora EVVO

Před zpracováním návrhu byl proveden základní průzkum pracovní náplně pracovníků pro EVVO ve velkých městech Moravskoslezského kraje a na Krajském úřadu MSK.

V žádném z úřadů velkých měst Moravskoslezského kraje (statutární města, obce s rozšířenou působností) není zřízeno samostatné místo pracovníka pro EVVO na plný úvazek. Obvykle se jedná o kombinaci úvazku v různé výši, např. s agendou rozpočtu příslušného odboru, ochranou přírody, apod. Ojedinelý 100% úvazek pracovníka pro EVVO na Magistrátu města Ostravy (zavedený v roce 1992) byl redukován na počátku roku 2008, na Magistrátu města Opavy v roce 2003.

Pracovníci pro EVVO jsou zpravidla zástupci odborů životního prostředí; charakter jejich činnosti však ospravedlňuje i případné zařazení do útvarů s přesahem problematiky ŽP (kombinace s koordinací problematiky Zdravého města, kompetence v oblasti udržitelného rozvoje, Místní Agendy 21, poskytování informací).

Možné okruhy pracovní náplně s přihlédnutím k zařazení do odboru kanceláře primátora:

1) obecný bod pracovní náplně i s ohledem na vývoj legislativy:

- komplexní výkon samosprávných činností a výkon státní správy v přenesené působnosti na úseku environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty,

2) konkrétní body pracovní náplně v oblasti EVVO:

- integrace prvků EVVO při přípravě všech koncepčních a strategických dokumentů v oblasti ŽP,
- vyjádření ke koncepčním a strategickým dokumentům města z hlediska EVVO,
- spolupráce s partnery z dalších odborů (především odboru životního prostředí a školství) prostřednictvím Pracovní skupiny EVVO, koordinátorem Zdravého města (bude-li naplněna příslušná část Strategického plánu SMO), zástupcem města v oblasti udržitelného rozvoje (detto),
- **poskytování informací o aktivitách a možnostech v oblasti EVVO; metodická pomoc, zpracování materiálů, informace o finančních zdrojích, grantech, apod. pro cílové skupiny EVVO.**,
- návrh, příprava a administrativní zabezpečení přípravy projektů / grantových systémů města v oblasti EVVO (případně i v dalších oblastech ŽP),
- vyhledávání a návrh využití regionálních, národních a mezinárodních (strukturálních, bilaterálních) fondů pro financování EVVO, resp. celé oblasti ŽP,
- zastupování SMO v městských, regionálních, národních a mezinárodních projektech, zahrnujících složku EVVO,

- správa a aktualizace příslušné části Internetových stránek města, provoz Internetového portálu EVVO,
- příprava a zpracování osvětových publikací, spolupráce při tvorbě propagačních a vzdělávacích materiálů v oblasti ŽP,
- udržování (aktualizace, rozšiřování) databáze zástupců cílových skupin (klíčových hráčů) v souladu s Koncepcí EVVO SMO,
- organizace školení a informativních akcí pro nestátní neziskovou sféru v oblasti ŽP, organizace seminářů v oblasti EVVO, spolupráce při organizaci seminářů v dalších oblastech ŽP (adresáře, podíl na programu),
- nejméně 1 x ročně organizace městské Konference EVVO, zaměřené na prezentaci dosažených výsledků Koncepce, informace o příležitostech financování, získávání podnětů a připomínek k aktualizaci Koncepce apod.,
- podpora komunikace s veřejností a podpora aktivit účasti veřejnosti při rozhodování v oblasti ŽP jak v rámci činnosti odboru ŽP (EIA/SEA, IPPC, ad.), tak i v dalších oblastech činnosti města (strategické a komunitní plánování, územní plánování, atd.),
- organizace propagačních akcí a kampaní v oblasti ŽP (Den Země, podpora třídění komunálního odpadu, podpora environmentálně příznivého životního stylu, apod.), resp. podpora organizací při organizaci těchto akcí,
- vyřizování oznámení, podnětů, petic a stížností (příslušných dle jejich charakteru).

3) Konkrétní body pracovní náplně v rámci monitorování, vyhodnocování a aktualizace Koncepce:

- příprava zadání a spolupráce při zpracování, resp. aktualizaci Koncepce EVVO SMO,
- monitorování implementace Koncepce EVVO, zpracování vybraných částí AP,
- kontrola plnění opatření Koncepce EVVO, zejména z hlediska její účinnosti při dosahování cílů oblasti EVVO a souladu s dalšími opatřeními Strategického plánu rozvoje SMO,
- sběr a vyhodnocování podnětů veřejnosti k účinnosti Koncepce EVVO, resp. jejich iniciace (semináře, konference, anketa, další nástroje komunikační strategie),
- monitorování všech aktivit, činností a projektů, které nejsou v souladu se schválenou Koncepcí, resp. s jejími prioritami, z hlediska jejich přínosu k rozvoji EVVO v SMO s cílem navrhnout odpovídající změnu Koncepce,
- vyhodnocování výsledků a dopadů všech projektů a aktivit, které byly financovány (či

jinak podpořeny) prostřednictvím opatření Koncepce EVVO a na základě výsledku vyhodnocení navrhování aktualizace Akčního programu pro další období,

- sledování všech změn, které se dotýkají existující databáze subjektů EVVO, finančních zdrojů, aktivit, projektů, apod. a jejich pravidelná aktualizace,
- vyhodnocování úspěšnosti Koncepce a příprava podkladů pro jednání Rady SMO ke Koncepci EVVO,
- aktualizace Koncepce EVVO na základě rozhodnutí a dle pokynů Zastupitelstva SMO, případně zpracování zadání pro její aktualizaci externím zpracovatelem. V obou případech se v rámci aktualizace postupuje podle obdobné metody, jako v případě přípravy Koncepce EVVO (zveřejňování, aplikace nástrojů komunikační strategie).

4.3.5. Pracovní skupina EVVO

Pracovní skupina EVVO byla navržena v rámci jednání zpracovatele Koncepce EVVO s vedoucími zainteresovaných odborů MMO. Tuto skupinu by měli tvořit tyto členové.

- koordinátor/ka EVVO – externí pracovník odboru kanceláře primátora MMO
- poradce v oblasti čerpání mimorozpočtových finančních prostředků – pracovník odd. rozvoje odboru kancelář primátora MMO
- poradce v oblasti životního prostředí – zástupce odboru životního prostředí MMO
- poradce v oblasti školství – zástupce odboru školství MMO

Komise si na jednání může přizvat další osoby podle obsahu jednání (zástupce IT, konzultanty, ad.).

Pracovní skupina EVVO se bude scházet v pravidelných intervalech (cca 1 x za 3 měsíce), v případě potřeby na základě výzvy některého ze členů.

Jejími úkolem bude mj.:

- Upřesňovat aktuální úkoly EVVO v Opavě
- Vyhodnocovat Akční plán a navrhovat jeho aktualizaci
- Formulovat vzájemné požadavky na spolupráci mezi koordinátorem a zainteresovanými odbory
- Řešit případné problémy v jednotlivých „rezortech“, kterých se dotýká EVVO

- Projednávat podklady v oblasti EVVO, předkládané vedení SMO
- Formulovat požadavky na obsah a strukturu Internetového portálu EVVO SMO
- Monitorovat a vyhodnocovat implementaci Koncepce EVVO a navrhopat její aktualizaci
- Projednávat návrhy rozpočtu (ko)financování v oblasti EVVO, případně návrhy financování projektů v oblasti EVVO z rozpočtu SMO
- Projednávat ad hoc záležitosti, které vyžadují projednání se zástupci zainteresovaných odborů

4.3.6. Zapojení externího spolupracovníka

Vzhledem k náročnosti rozvoje EVVO v Opavě v této fázi, nutnosti naplnit očekávání zástupců cílových skupin, stimulovaných procedurou zpracování Koncepce EVVO bylo navrženo, aby činnost koordinátora vykonával externí pracovník a doplnil tak kapacitu odboru kanceláře primátora.

5. Financování

5.1. Identifikace finančních zdrojů EVVO

V rámci vícezdrojového financování lze uvažovat s následujícími oblastmi zdrojů:

- Strukturální fondy EU (OP ŽP)
- Další zahraniční zdroje (nadace, granty, atd.)
- Tuzemské státní zdroje na národní úrovni (MŽP, SFŽP, atd. - dotace, granty, programy)
- Tuzemské nestátní zdroje na národní úrovni (nadace atd.)
- Tuzemské zdroje na regionální úrovni (MSK, obce, podniky, atd.)
- Zdroje SMO
- Vlastní zdroje žadatele o podporu

Opatření Koncepce EVVO SMO mohou být (ko)financována řadou tuzemských státních i nestátních zdrojů na národní i regionální úrovni a z několik zdrojů zahraničních.

Znalost možností financování se liší jak mezi cílovými skupinami (relativně dobrá znalost NNO, vzrůstající znalosti škol), tak i v rámci jednotlivých cílových skupin.

Zvýšení šancí subjektů EVVO získávat prostředky z těchto zdrojů se mj. zvýší zlepšením schopností překonávání administrativních a jazykových bariér (v případě zahraničních zdrojů), k čemuž směřují také aktivity některých opatření. V případě některých zdrojů zvýší šance také ochota ke spolupráci v rámci i mezi cílovými skupinami, zejména v případech vyžadujících partnerství. Zde je výrazná především role koordinátora/ky EVVO v MSK.

Přehled vybraných finančních zdrojů (dotačních titulů)

Přehled finančních zdrojů je uveden ve vložené příloze č. 3 a to především z toho důvodu, že obdobně jako Akční plán, případně Komunikační strategie by měl být pravidelně aktualizován v souladu s vývojem možností financování, otevírání nových zdrojů, apod. Seznam v příloze není zcela vyčerpávající, a může být použit ve většině případů použit jak pro oblast školství, tak i pro ostatní oblasti (v některých případech musí žádat školy, v jiných lze zvolit metodu financování prostřednictvím dalších zapojených subjektů, např. nestátních neziskových organizací (včetně pracujících na škole - např. Sdružení rodičů nebo ve spolupráci s jinými NNO či obcemi. Pod některými odkazy jsou uvedeny výzvy, které sice již byly v letošním roce ukončeny, ale většinou se každoročně opakují ve zhruba stejném termínu.

5.2. Financování oblasti EVVO

Způsob financování podmiňuje vytváření stabilního, udržitelného a efektivního systému EVVO ve Statutárním městě Opavě. Pouze vícezdrojové financování může zajistit úspěšné provádění Koncepce. Návrh financování je pro každé opatření uveden v rámci specifikace opatření a také v rámci Akčního plánu. Je však potřeba vzít v úvahu, že charakter vybraných aktivit (projektů, činností) může v některých případech podmiňovat a vyžadovat i odlišný způsob financování nad rámec výčtu.

Na rozdíl od návrhů jiných koncepcí EVVO není v rámci návrhu financování Koncepce EVVO navrhováno zřízení speciálního fondu typu Fond (podpory) EVVO SMO. Důvodem je především ta skutečnost, že oblast EVVO je považována za integrální součást Strategického plánu rozvoje SMO pro období 2009 – 2020 a jednou z ambicí Koncepce je dosáhnout realizací opatření výsledky, ovlivňující další oblasti rozvoje. Oddělení financování EVVO do zvláštního fondu proto není účelné.

5.2.1. Priority financování

Při rozhodování o prioritách financování (kofinancování, nefinanční podpory) lze v zásadě postupovat podle následující hierarchie:

1. Soulad s kritérii pro výběr projektů v rámci specifikace opatření Koncepce EVVO.
2. Soulad s rámcem opatření a priorit Koncepce EVVO.
3. Soulad s dalšími opatřeními Strategického plánu rozvoje SMO.
4. Kofinancování ze zdrojů mimo region (mezinárodní, národní, regionální úroveň), výrazně převyšující požadovaný podíl SMO.
5. Kofinancování z vlastních zdrojů žadatele nebo jiného subjektu v rámci regionu/města dosahující přiměřeného podílu vzhledem k charakteru subjektu EVVO a kofinancujících subjektů.

Analogicky by mělo SMO postupovat i v následujících případech, které jsou považovány za specifické formy (podpory) financování:

- kofinancování
- finanční záruky nebo garance

5.2.2. Poznámky k rozpočtu

Jako ve všech strategických dokumentech, je i odhad potřebného rozpočtu na dosažení cílů EVVO v horizontu několika let obtížně splnitelný úkol. Na jedné straně je zatížen obtížnou kvantifikací některých cílů (viz např. zvýšení environmentálního vědomí veřejnosti), resp. stupně jejich plnění. Na druhé straně fiktivní součet vyplývající z požadavků opatření Koncepce, přesahuje jako ve všech obdobných případech, reálné možnosti jakéhokoliv zdroje financí.

Řada aktivit také nemůže být považována za projekt s jednoznačným a monofunkčním efektem EVVO, ale má větší či menší dopad také na další oblasti rozvoje SMO a z tohoto hlediska musí být posuzovány také náklady, resp. jejich podíl. Uvedené důvody jsou jednou z příčin, proč není doporučováno zřízení speciálního Fondu EVVO SMO.

Na základě dosavadních zkušeností s financováním některých činností EVVO a s přihlédnutím k finanční části Strategického plánu rozvoje SMO lze odhadnout náklady na financování projektů SMO na léta 2009-2011 (viz Akční plán). Odhad nákladů na plnění střednědobých úkolů Koncepce, které by měly být financovány z prostředků SMO se pohybuje v částce přibližně 1-2 mil. Kč při započítání známých zdrojů i odhadu potřebného kofinancování pro získání prostředků ze SF.

Mezi těmito náklady nejsou zahrnuty vlastní zdroje zpracovatelů, běžné operativní náklady koordinátora/ky EVVO a v případě vícezdrojově financovaných projektů jsou kalkulovány pouze prostředky SMO pouze do výše kofinancování.

5.2.3. Financování opatření Koncepce EVVO v roce 2009

Návrh financování pro rok 2009, kdy ještě nemohla být zařazena změna kompetencí v oblasti EVVO do rozpočtu města, byl navržen odhad možného financování pro 1. rok fungování Koncepce. Vzhledem k tomu, že nebyl z časových důvodů zpracován na základě návrhové části Koncepce, musí být posuzován z výše uvedeného hlediska pouze jen jako možný příklad.

Aktivita	Finance
Zpracování návrhu informačního systému EVVO (včetně stavu ŽP v SMO) jako podkladu pro následný provoz Internetového portálu EVVO	10 000
Zpracování a tisk materiálů na podporu ochrany životního prostředí a EVVO v SMO	60 000
Zavádění Environmentálně šetrného provoz Magistrátu města Opavy	20 000
Vybrané aktivity podpory environmentálně šetrného nakládání s odpady (ad hoc doplnění programu Ekokom)	20 000
Zahájení role pozorovatele v Síti Zdravých měst a regionů	20 000
Podpora zahájení projektu Místní Agendy 21 v městské části SMO	20 000
Školení zástupců MMO v oblasti udržitelného rozvoje, MA-21, principů Zdravého města, ad.	50 000
Podpora aktivit EVVO, vykonávaných podniky (např. příprava návrhu soutěže Podnikatel roku města Opavy z hlediska vztahu k ŽP)	30 000
Environmentální analýzy vybraných městských organizací, alternativně škol, mateřských center	80 000
Informační kampaně zaměřené na eliminaci negativních jevů v oblasti vztahu k životnímu prostředí (spalování odpadu, lokální topeniště, podpora OZE, ad.)	50 000
Informační kampaně zaměřené na podporu principů udržitelného rozvoje a ochrany ŽP ve městě (Den Země, Den bez aut, dobrovolná veřejná slyšení v rámci projednávání investičních záměrů, ad.)	50 000
Výběr a příprava koupě/rekonstrukce budovy pro zřízení střediska EVVO v Opavě k financování z OP ŽP	50 000
Zařazení kritérií EVVO do hodnocení škol	20 000
SUMA	480 000

6. Monitoring, vyhodnocování a aktualizace Koncepce EVVO

Průběžné monitorování, vyhodnocování a pravidelná aktualizace Koncepce EVVO Statutárního města Opavy je nezbytnou podmínkou její úspěšné implementace i splnění hlavního úkolu, kterým je podpora rozvoje EVVO ve městě.

Monitorování a vyhodnocování je obzvláště důležité v prvních letech po schválení Koncepce, neboť teprve v praxi se prokáže, nakolik je navržená koncepce praktická a využitelná k splnění cílů EVVO. Po první aktualizaci důraz na průběžné monitorování a vyhodnocování klesne, pokud nedojde ke zcela zásadní aktualizaci (přepracování) Koncepce, resp. pokud nedojde ke zcela zásadní změně situace EVVO (např. změna legislativy, míra uplatňování finančních nástrojů EU, apod.).

Zodpovědnost v rámci monitorování, vyhodnocování a aktualizace

Monitorování, vyhodnocování a aktualizace jsou považovány za součást managementu EVVO, a proto jsou níže uvedené návrhy sladěny s příslušnou kapitolou 4. Management EVVO.

Základním subjektem managementu, zodpovědným za uvedené činnosti, je odbor kanceláře primátora, který tento úkol zajistí vnitřním opatřením (např. pověřením koordinátora). Koordinátor EVVO při této činnosti úzce spolupracuje s dotčenými odbory, především odborem ŽP a odborem školství.

Odbor kanceláře primátora v oblasti monitorování, vyhodnocování a aktualizace Koncepce EVVO

- Sleduje plnění opatření Koncepce EVVO, zejména z hlediska její účinnosti při dosahování cílů oblasti EVVO a souladu s dalšími opatřeními Strategického plánu rozvoje SMO,
- Sbírá a vyhodnocuje podněty veřejnosti k účinnosti Koncepce EVVO, resp. je sám iniciuje (semináře, konference, anketa, další nástroje komunikační strategie),
- Monitoruje všechny aktivity, činnosti a projekty, které nejsou v souladu se schválenou Koncepcí, resp. s jejími prioritami, z hlediska jejich přínosu k rozvoji oblasti EVVO v Kraji s cílem navrhnout odpovídající změnu Koncepce,
- Vyhodnocuje výsledky a dopady všech projektů a aktivit, které byly financovány (či jinak podpořeny) prostřednictvím opatření Koncepce EVVO a na základě výsledku navrhuje aktualizaci Akčního plánu pro další období,
- Sleduje všechny změny, které se dotýkají existující databáze subjektů EVVO, finančních zdrojů, aktivit, projektů, apod. a pravidelně je aktualizuje,
- Provádí aktualizaci Koncepce EVVO na základě rozhodnutí a dle pokynů Zastupitelstva SMO, případně aktualizaci zadává formou zakázky. V obou případech se v rámci aktualizace postupuje podle obdobné metody, jako v případě přípravy Koncepce EVVO (zveřejňování, projednávání s veřejností, aplikace nástrojů komunikační strategie).

Zastupitelstvo SMO

- Projednává předložené podklady a rozhoduje o míře a formě aktualizace Koncepce EVVO,
- Ukládá provedení aktualizace příslušnému odboru (prostřednictvím tajemníka MMO),
- Schvaluje aktualizovanou verzi Koncepce EVVO.

Četnost aktualizace Koncepce EVVO

Pravidelná aktualizace

Pravidelná aktualizace probíhá každé 3 roky, nejpozději k 30.9. běžného roku (podklad pro jednání o rozpočtu SMO).

První aktualizace by měla proběhnout v roce 2012.

Ad hoc aktualizace

Na základě podnětu odboru kanceláře primátora, koordinátora/ky EVVO nebo dalších subjektů může být navržena a Zastupitelstvem SMO odsouhlasena mimořádná aktualizace z důvodu výrazné změny oblasti EVVO, případně dalších relevantních příčin (soulad s potenciálními finančními zdroji).

7. Závěr

Tento text tvoří návrh Koncepce Environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Statutárního města Opavy, vycházející především z předchozích analytických prací završených projednáním SWOT analýzy na 3 workshopech zástupců cílových skupin a návrhové části Koncepce, která byla projednána na závěrečném semináři zástupců cílových skupin.

Koncepce obsahuje stručný přehled analýzy, SWOT analýzu, návrhovou část včetně stručného popisu opatření Koncepce a návrh Akčního plánu na léta 2009-2011.

Podrobná detailní analýza, včetně databáze subjektů EVVO v Opavě a podrobná specifikace opatření jsou součástí samostatných příloh dokumentu.

Součástí textu je také graf struktury celého dokumentu, prezentující složení dokumentu, včetně samostatných příloh.

Na Internetových stránkách Koncepce EVVO SMO byl současně zřízen portál, na němž je zveřejněna on-line databáze subjektů EVVO v SMO. Výhledově bude zřízen uživatelsky jednoduchý redakční systém, umožňující vstup do této databáze (průběžná aktualizace), vkládání informací o připravovaných akcích a aktivitách a požadavcích na zajištění těchto programů, akcí a aktivit (poptávka – nabídka). Portál bude zveřejňovat aktuální verzi Koncepce (resp. její aktualizace) a bude poskytovat platformu pro komunikaci subjektů EVVO v Opavě s městem, resp. magistrátem i subjektů navzájem.

Koncepce by po svém schválení měla být používána při rozhodování orgánů Statutárního města Opavy při financování, resp. jiné podpoře navržených projektů, aktivit a činností v oblasti EVVO.

Použité zkratky

CS	cílová skupina
ČR	Česká republika
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
EU	Evropská Unie
EV	ekologická výchova
KEVVO	Koncepce EVVO
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
MA 21	místní agenda 21
MMO	Magistrát města Opavy
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
MŠMT ČR	ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí ČR
NNO	nestátní neziskové organizace
(odbor) ŽP	odbor životního prostředí
Nadace OKD	nadace Ostravsko-karvinských dolů, a.s.
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OZE	obnovitelné zdroje energie
SF	Strukturální fondy
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SMO	Statutární město Opava
SŠ	střední škola
SWOT	analýza nejsilnějších a nejslabších článků (formalizace analytických zjištění)
UR	udržitelný rozvoj
ZŠ	základní škola
ŽP	životní prostředí
ŽPZ KÚ MSK	(odbor) životní prostředí a zemědělství KÚ MSK

8. Přílohy

8.1. V textu zařazené přílohy

8.1.1. Tabulka specifikace opatření

8.1.2. Akční plán na léta 2009 - 2011

8.1.3. Komunikační strategie

8.1.4. Zdroje financování EVVO

8.2. Samostatné přílohy

8.2.1. I. Podrobná analýza EVVO

8.2.2. II. Podrobná specifikace opatření

8.3. Elektronické přílohy

8.3.1. On-line databáze subjektů EVVO na Internetovém portálu EVVO

PŘÍLOHA Č. 1 – SPECIFIKACE OPATŘENÍ

NÁZEV PRIORITY: 1 – ROZVOJ ČINNOSTI A AKTIVIT ŠKOL, REALIZACE PROGRAMŮ A VÝUKY EVVO PRO DĚTI A MLÁDEŽ						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garant	Termín	Financování	Očekávaný přínos
1.1. Inovace a rozšiřování nabídky programů a akcí EVVO ve školství	Vytvoření seznamu existujících témat a nabídky ekovýchovných programů a aktivit	školy	Koordinátor EVVO	Od roku 2009	Bez nároků na rozpočet	Zavedení nových programů EVVO do škol
1.2. Podpora projektů EVVO ve školách	Vytvoření grantového schématu finanční podpory; podpora spolupráce škol v rozsáhlejších projektech	školy	Koordinátor EVVO	Od roku 2009	Grantové schéma financované z rozpočtu SMO	Rozvoj projektů EVVO ve školách, zlepšení spolupráce mezi školami
1.3 Sběr, zpracování a distribuce informací EVVO pro školství	Posílení dostupnosti a zprostředkování informací EVVO ve školství (MRKEV, MRKVIČKA), databáze metodických materiálů, apod.	školy	Koordinátor EVVO	Od roku 2009	Bez nároků na rozpočet	Rozšíření informací EVVO ve školách a jejich zprostředkování školami navzájem

NÁZEV PRIORITY: 2 – ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ PRO EVVO V OBLASTI ŠKOLSTVÍ						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Financování	Očekávaný přínos
2.1. Rozvoj vzdělávání pedagogů, podpora koordinátorů EVVO	Identifikace poptávky environmentálního vzdělávání, koordinace, propojení poptávky s nabídkou	Školy, poskytovatelé školení	Koordinátor EVVO	Od roku 2009	Bez nároků na rozpočet	Zvýšení efektivity a snížení nákladů na školení, přizpůsobení školení požadavkům cílových skupin
2.2. Další formy podpory EVVO ve školách	Podpora zapojení škol do akcí, které pořádá SMO; podpora seminárních a bakalářských prací studentů, ad.	Školy, zadavatelé seminárních aj. prací	Odbor školství MMO	Od roku 2010	Náklady na ceny a propagaci	Zvýšené zapojení studentů v oblasti EVVO, lepší spolupráce SMO a škol
NÁZEV PRIORITY: 3 – SYSTÉMOVÁ PROVÁZANOST EVVO VE ŠKOLSTVÍ S DALŠÍMI AKTIVITAMI						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Financování	Očekávaný přínos
3.1. Využití sítě škol v rámci EVVO k distribuci relevantních informací a jako komunitních center	Využití trendu vnímání školy jako komunitního centra ke zprostředkování informací o ŽP, ad. veřejnosti; semináře, dny otevřených dveří, ad.	Školy, veřejnost	školy	Od roku 2009	Bez nároků na rozpočet s výjimkou financování ad hoc aktivit	Zlepšení spolupráce mezi školami a veřejností, další nástroj EVVO působení na veřejnost

NÁZEV PRIORITY: 4 – PODPORA INFORMOVANOSTI, KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE SUBJEKTŮ EVVO V SMO						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Financování	Očekávaný přínos
4.1. Podpora informovanosti, komunikace a spolupráce subjektů EVVO v SMO	Např. vytvoření komunikační platformy (portálu) EVVO	Subjekty EVVO	Koordinátor EVVO	2009	Bez nároků na rozpočet	Zlepšení komunikace mezi SMO/MMO subjekty EVVO i subjekty EVVO navzájem
NÁZEV PRIORITY: 5 – ROZVOJ INFRASTRUKTURY EVVO						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Financování	Očekávaný přínos
5.1. Doplnění sítě středisek EVVO	Zprostředkování kapacit EVVO mezi subjekty navzájem; posouzení proveditelnosti zřízení nového SEV	Subjekty EVVO	Koordinátor EVVO	Od roku 2009	Bez nároků na rozpočet (stávající), OP ŽP - nové SEV	Zvýšení efektivity EVVO, využití SF pro rozvoj EVVO v SMO
5.2. Rozvoj a využití školních zahrad pro podporu EVVO	Rozvoj „dobré praxe“; využití zahrad pro EVVO, spolupráce mezi školami	školy	Odbor školství MMO	Od roku 2009	Bez nároků na rozpočet, finanční zdroje na výstavbu nových zahrad	Rozvoj školních zahrad, spolupráce mezi školami, využití finančních zdrojů pro rozvoj EVVO v SMO
5.3 Environmentálně příznivý provoz úřadů veřejné správy a škol	Zavedení environmentálně příznivého provozu v budovách MMO, případně ve vtipované škole	Veřejná správa, školy, veřejnost	Koordinátor EVVO	Od roku 2010	Rozpočet SMO	Snížení vlivu provozu na ŽP, zvýšení environmentálního vědomí veřejnosti

NÁZEV PRIORITY: 6 – PODPORA EVVO VEŘEJNOSTI A NNO						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Financování	Očekávaný přínos
6.1. Podpora EVVO veřejnosti	Nástroje podpory účasti veřejnosti při rozhodování v oblasti ŽP	Veřejnost, NNO	Odbor ŽP MMO	Od roku 2009	Bez nároků na rozpočet	Zvýšení environmentálního vědomí veřejnosti a zapojení veřejnosti do rozhodování
6.2. Systematická propagace EVVO v SMO	Kampaně, příklady dobré praxe, informace pro média, ad.	Veřejnost, NNO, média	Koordinátor EVVO	Od roku 2009	Rozpočet SMO	Zvýšení informovanosti o EVVO, snížení počtu konfliktů a stížností
6.3 Podpora EVVO v nestátních neziskových organizacích	Podpora NNO při přípravě projektů; zřízení grantového systému; zvýšení kvality práce NNO	NNO	Koordinátor EVVO	Od roku 2009	<i>Rozpočet SMO</i>	Zvýšení schopností environmentálně orientovaných NNO
NÁZEV PRIORITY: 7 – PODPORA EVVO V OBLASTI VEŘEJNÉ SPRÁVY						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Financování	Očekávaný přínos
7.1. Efektivní využití role SMO/MMO a dalších orgánů veřejné správy v rámci EVVO	Environmentální vzdělávání (školení) zástupců MMO, zapojení do činnosti NSZM, projekty MA-21	MMO, městské části	Tajemník MMO	Od roku 2010	Rozpočet SMO, strukturální fondy	Zvýšení kvalifikace pracovníků MMO, zlepšení „image“ úřadu

NÁZEV PRIORITY: 8 – PODPORA EVVO V PODNIKATELSKÉ SFÉŘE						
Název opatření	Příklad aktivit	Cílové skupiny	Garanti a spolupráce	Termín	Financování	Očekávaný přínos
8.1. Podpora EVVO v podnicích	Podnikatel roku v oblasti ŽP v Opavě	Podnikatelská sféra	Koordinátor EVVO	Od roku 2010	Rozpočet SMO	Zvýšení environmentálního vědomí podnikatelů v Opavě, zlepšení spolupráce s městem

Příl. 2: Akční plán

Akční plán Koncepce EVVO SMO na léta 2009-2011

1. ÚVOD

„Zpracování Akčního plánu na období 2009-2011“ bylo zadáno v roce 2008 jako součást zpracování Koncepce environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty Statutárního města Opava. V předstihu před dopracováním analytické a návrhové fáze Koncepce vznikla v závěru roku 2008 pracovní verze návrhu Akčního plánu jako podklad pro rámcové určení finančních potřeb z rozpočtu Statutárního města Opava (dále SMO) na rok 2009. Níže uvedená verze proto obsahuje výběr původně uváděných aktivit, proveditelných v prvním roce zpracování Akčního plánu, tak další aktivity, které vyplynuly z návrhu strategické části Koncepce EVVO ve Statutárním městě Opavě a jejího projednání v období březen – červen 2009.

Uvedený Akční plán je relevantní pro všechny cílové skupiny oblasti EVVO v Opavě.

I. Část školství

Opatření 1.1: Inovace a rozšiřování nabídky programů a akcí EVVO ve školství

Realizace v roce 2010:

Aktivita 1.1.1: Vytvoření seznamu existujících témat a nabídky ekovýchovných programů a aktivit

Garant: Koordinátor EVVO

Spolupráce: poskytovatelé programů a aktivit, školy, odbor školství MMO, odbor ŽP MMO

Aktivita 1.1.2: Identifikace poptávky a požadavků škol na doplnění témat, příp. jejich rozšíření na jiné věkové skupiny

Garant: Koordinátor EVVO

Spolupráce: školy, odbor školství MMO, odbor ŽP MMO

Realizace v roce 2011:

Aktivita 1.1.3: Doplnění nabídky programů podle výsledků průzkumu

Garant: Koordinátor EVVO

Spolupráce: poskytovatelé programů a aktivit, školy, odbor školství MMO, odbor ŽP MMO

Opatření 1.2: Podpora projektů EVVO ve školách

Realizace v roce 2010:

Aktivita 1.2.1: Iniciovat vznik grantového schématu města pro EVVO, připravit pravidla pro poskytování grantů školám, stanovit témata a zajistit každoroční aktualizaci

Garant: Koordinátor EVVO

Spolupráce: odbor školství, odbor ŽP, školy

Realizace v roce 2011:

Aktivita 1.2.2: Finančně podporovat nejrůznější aktivity a projekty EVVO předložené nevládními organizacemi, školami, školskými zařízeními a dalšími subjekty podle pravidel stanovených grantovým systémem

Garant: SMO

Spolupráce: odbory MMO

Opatření 1.3: Sběr, zpracování a distribuce EVVO informací pro školství

Realizace v roce 2010:

Aktivita 1.3.1: Rozšíření internetového portálu EVVO na webových stránkách města dle potřeb a požadavků škol, zajištění aktualizace informací

Garant: Koordinátor EVVO

Spolupráce: Webmaster, odbory MMO, NNO

Aktivita 1.3.2.: Zřízení speciální sekce pro diskuzi a výměnu zkušeností koordinátorů EVVO na internetovém portálu města

Garant: Koordinátor EVVO

Spolupráce: Webmaster, odbor školství MMO, školy

Realizace v roce 2011:

Aktivita 1.3.3: Vytvoření pravidelně aktualizované databáze nabízených programů a aktivit včetně kontaktů na poskytovatele, včetně referencí škol, které již program absolvovaly (hodnocení jejich spokojenosti s výukovým programem a lektory)

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: Webmaster, odbor školství, školy, poskytovatelé programů a aktivit

Opatření: 2.1: Rozvoj vzdělávání pedagogů, podpora koordinátorů EVVO

Realizace v roce 2010:

Aktivita 2.1.1: Vytvoření seznamu existující nabídky vzdělávání EVVO pracovníků škol v regionu

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, odbor školství, KVIC, další poskytovatelé vzdělávání

Aktivita 2.1.2: Identifikace poptávky a požadavků škol na vzdělávání v oblasti EVVO, doplnění témat, příp. jejich rozšíření pro pracovníky škol všech stupňů

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, odbor školství MMO

Realizace v roce 2011:

Aktivita 2.1.3: Jednání s poskytovateli školení s cílem dosažení lepších podmínek pro zástupce škol v Opavě (termíny, cena, lokalita školení, přizpůsobení většinovým požadavkům)

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, odbor školství MMO

Opatření: 2.2: Další formy podpory EVVO ve školách

Realizace v roce 2010:

Aktivita 2.2.1: Podpora vyhlášení environmentálních témat pro zadání seminárních, bakalářských, diplomových, doktorandských prací, vyhodnocování nejkvalitnějších prací

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, zadavatelé prací

Realizace v roce 2011:

Aktivita 2.2.2: Vytvoření databáze seminárních, bakalářských, diplomových a doktorandských prací s environmentální tematikou, nabídky prací a seminářů EVVO pro studenty učitelství, zajištění aktualizace informací

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, zadavatelé prací

Aktivita 2.2.3: Každoroční konání konference škol v Opavě, zaměřené na výměnu informací a stav EVVO v městě

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: odbory MMO, školy, NNO

Aktivita 2.2.4: Zveřejňování volných kapacit subjektů EVVO v SMO (místnosti, aktivity projektů, apod.) a jejich nabídka ostatním subjektům EVVO, např. prostřednictvím Internetového portálu EVVO v Opavě

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: subjekty EVVO

Opatření 3.1: Využití sítě škol v rámci EVVO k distribuci relevantních informací a jako komunitních center

Realizace v roce 2010:

Aktivita 3.1.1: Podpora získávání, výměny, sdílení a distribuce informací o životním prostředí, oceňování aktivních škol

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, odbor školství MMO

Realizace v roce 2011:

Aktivita 3.1.2: Podpora komunitních aktivit škol, oceňování aktivních subjektů

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, odbor školství MMO

Opatření 5.2.: Rozvoj a využití školních zahrad pro podporu EVVO

Realizace v roce 2010:

Aktivita 5.2.1: Identifikace podpory rozvoje školních zahrad pro potřeby EVVO

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: školy, odbor školství MMO

Realizace v roce 2011:

Aktivita 5.2.2: Zpracování společného projektu pro financování vybrané školní zahrady/zahrad v Opavě

Garant: Koordínátor EVVO

Spolupráce: vybrané školy, odbor školství MMO

Opatření 5.3.: Environmentálně příznivý provoz úřadů veřejné správy a škol

Realizace v roce 2011:

Aktivita 5.3.1: Výběr školy pro pilotní zavádění ekologicky šetrného provozu

Garant: odbor školství MMO

Spolupráce: Koordinátor EVVO, vybraná škola

II. Část mimo školství

Stručný přehled aktivit v oblasti mimo školství

- 1a Zřízení a rozvoj Internetového portálu EVVO SMO jako komunikační platformy EVVO v Opavě,
- 1b Postupný rozvoj Internetového portálu, zavedení redakčního systému pro zveřejňování nabídky programů, aktivit a akcí EVVO v Opavě i poptávky v uvedené oblasti,
2. Zpracování a tisk materiálů na podporu ochrany životního prostředí a EVVO v SMO ,
- 3a. Zavádění Environmentálně šetrného provoz Magistrátu města Opavy, včetně vyhlášení programu v rámci environmentální politiky úřadu,
- 3b Podpora zavádění Environmentálně šetrného provoz úřadů městských částí a příspěvkových organizací,
4. Vybrané aktivity podpory environmentálně šetrného nakládání s odpady (ad hoc doplnění programu Ekokom),
- 5a Zapojení do sítě Zdravých měst a regionů zpočátku formou pozorovatele, dále případné rozhodnutí o účasti v síti,
- 5b Zvážení zařazení do kategorie Zájemce v rámci kritérií MA-21, dále případné rozhodnutí o usilování o kategorii „D“ MA-21,
6. Školení zástupců MMO v oblasti udržitelného rozvoje, MA-21, principů Zdravého města, ad.
7. Podpora aktivit EVVO, vykonávaných podniky (např. příprava soutěže Podnikatel roku města Opavy z hlediska vztahu k ŽP),
- 8 Zapojení podnikatelů do informačních kampaní EVVO,
9. Informační kampaně zaměřené na eliminaci negativních jevů v oblasti vztahu k životnímu prostředí (spalování odpadu, lokální topeniště, podpora OZE, atd.),
10. Informační kampaně zaměřené na podporu principů udržitelného rozvoje a OŽP ve městě (Den Země, dobrovolná veřejná slyšení v rámci projednávání investičních záměrů, atd.),
11. Návrh systému financování mimoškolní oblasti EVVO v Opavě,
- 12 Podpora pilotnímu vybranému projektu podpory zapojení veřejnosti do rozhodování v oblasti životního prostředí (identifikace problematického záměru, plán zapojení veřejnosti, podpora včasného projednávání),

Rozpracování aktivit mimo školství

Název **Zpracování návrhu informačního systému EVVO (včetně stavu ŽP v SMO) jako podkladu pro následný provoz elektronického informačního systému**

Garant Koordinařtor EVVO

Spolupráce Webmaster, odbory MMO

Název **Zpracování a tisk materiálů na podporu ochrany životního prostředí a EVVO v SMO**

Garant Koordinařtor EVVO

Spolupráce odbor ŹP MMO

Název **Zavádění Environmentálně šetrného provoz Magistrátu města Opavy, včetně vyhlášení programu v rámci environmentální politiky úřadu**

Garant Tajemník MMO

Spolupráce Koordinařtor EVVO, odbor ŹP MMO

Název **Vybrané aktivity podpory environmentálně šetrného nakládání s odpady**

Garant odbor ŹP MMO

Spolupráce Koordinařtor EVVO

Název **Zahájení role pozorovatele v Síti Zdravých měst a regionů**

Garant Koordinařtor EVVO

Spolupráce tajemník MMO, odbory MMO

Název **Podpora zahájení projektu Místní Agendy 21 v 1 městské části SMO**

Garant Koordínátor EVVO

Spolupráce odbor kanceláře primátora MMO, odbor ŽP MMO

Název **Školení zástupců MMO v oblasti udržitelného rozvoje, MA-21, principů Zdravého města, ad.**

Garant tajemník MMO

Spolupráce Koordínátor EVVO

Název **Podpora aktivit EVVO, vykonávaných podniky (např. příprava soutěže Podnikatel roku města Opavy z hlediska vztahu k ŽP)**

Garant Koordínátor EVVO

Spolupráce odbor ŽP MMO

Název **Environmentální analýzy vybraných městských organizací, alternativně škol, mateřských center, ad. (forma auditu provozu i osvěty, doporučení)**

Garant Koordínátor EVVO

Spolupráce odbory MMO, externí spolupracovníci

Název **Informační kampaně zaměřené na eliminaci negativních jevů v oblasti vztahu k životnímu prostředí (spalování odpadu, lokální topeniště, podpora OZE, ad.)**

Garant odbor ŽPZ MMO

Spolupráce Koordínátor EVVO

Název **Informační kampaně zaměřené na podporu principů udržitelného rozvoje a OŽP ve městě (Den Země, dobrovolná veřejná slyšení v rámci projednávání investičních záměrů, ad.)**

Garant Odbor ŽP MMO

Spolupráce Koordinátor EVVO

Název: **Výběr a příprava koupě/rekonstrukce budovy pro zřízení střediska EVVO v Opavě k financování z OP ŽP**

Garant Koordinátor

Spolupráce odbor ŽP MMO

Příl. 3: Komunikační strategie

Stručný návrh komunikační strategie Koncepce EVVO **Statutárního města Opavy**

Hlavní cíl:

- Zvýšit povědomí veřejnosti Statutárního města Opavy o přípravě Koncepce EVVO a její implementaci.

Specifické cíle:

- Umožnit ex ante zapojení veřejnosti do přípravy této koncepce v souladu s principy Aarhuské úmluvy, dalších právních předpisů ČR i legislativy EU
- Zjednodušit zveřejňování a projednávání Koncepce
- Informovat o činnosti SMO v oblasti ŽP jako souvisejícím efektu hlavního cíle

Organizace, provedení:

Konzultant: Zpracovatel Koncepce EVVO, koordinátor EVVO, příslušné zainteresované odbory

Financování: Dle rozpočtu SMO

Návrh obsahu a základních kroků KS:

a) Seskupení cílových skupin do tří oblastí (dle příbuznosti zájmů):

- Veřejnost, nestátní neziskové organizace, média
- Veřejná správa, včetně řízených organizací (státní neziskové organizace, včetně organizací v oblasti školství)
- Podnikatelská sféra

Pozn.: Vzhledem k cíli prezentace činnosti zainteresovaných odborů MMO bude pozornost zaměřena také na cílovou skupinu volených zástupců města (vedení SMO) a pracovníků ostatních odborů MMO

b) Navrhované nástroje (diferencovaně pro různé cílové skupiny):

- Internetový portál EVVO
- Tiskové zprávy
- Tiskové konference a další způsoby zapojení médií
- Rozesílání informací prostřednictvím elektronického seznamu (e-mailing listu)
- Semináře, workshopy, kulaté stoly
- Tištěné informační materiály ke zpracování koncepce

I. Modelový postup pro rok 2009

1. Internetový portál EVVO

Byla vytvořena pracovní verze Internetového portálu Koncepce EVVO SMO na Internetových stránkách Statutárního města Opavy (odkaz z hlavní stránky Webu SMO). Internetový portál zatím obsahuje pouze Koncepci EVVO SMO k připomínkování ze strany cílových skupin, ale tato aktivita a současně popularizace portálu na workshopech a závěrečném semináři pro cílové skupiny by měly umožnit, aby si cílové skupiny navykly se na Internetový portál obracet. Postupně bude portál doplněn třemi hlavními součástmi:

1. On-line databází subjektů EVVO s uvedením kontaktních osob, předmětu činnosti, nabízených programech a službách EVVO, požadavcích v oblasti EVVO, ad.
2. Uživatelsky příjemným redakčním systémem, umožňujícím registrovaným subjektům zveřejňování informací o aktuální nabídce programů, služeb, akcí a aktivit a současně také poptávce v uvedené oblasti. Portál by tak měl umožňovat propojení poptávky s nabídkou a zvýšení informovanosti v oblasti EVVO.
3. Platforma pro další – ad hoc – informace v oblasti EVVO a souvisejících aspektů – nabízí se problematika MA-21, Zdravých měst, obecně udržitelného rozvoje, ad.

- Správa stránek : Koordinátor EVVO
- Spolupráce: Webmaster
- Termín: částečně provedeno, ověřovací provoz – podzim 2009

2. Tisková zpráva o schválení koncepce a další způsoby prosazení této informace do médií

- Podklady: Koordinátor EVVO
- Organizace: Koordinátor ve spolupráci s příslušnými odbory

3. Tisková konference ke schválení koncepce – viz bod 2

- Podklady: Koordinátor EVVO + tiskový odbor
- Organizace: tiskový odbor + Koordinátor EVVO
- Účast: zástupce vedení, tisková mluvčí, Koordinátor EVVO, příslušné odbory
- Termín: po zpracování Koncepce

4. E-mailový seznam (E-mailing list)

Otevřený a neustále aktualizovaný seznam vytipovaných osob, jimž budou zasílány důležité informace (pozvánky, info o milnících zpracování, požadavky na spolupráci apod.). Fakultativní nástroj – jeho použití závisí na uplatnění portálu EVVO (může být jeho doplňkem)

- Návrh: Koordinátor EVVO
- Správa a provoz: Koordinátor EVVO

5. Semináře, workshopy, kulaté stoly

3 semináře pro vybrané zástupce cílových skupin s cílem informovat o postupu zpracování koncepce a současně projednat a získat názory (odborné) veřejnosti pro její další zpracování. Použití získané názory, připomínky, doporučení při formulaci, resp. úpravě plánu zpracování i obsahu koncepce. Projednání koncepce na závěrečném semináři pro všechny cílové skupiny.

- Návrh programu: Zpracovatel koncepce
- Organizace (koordinace): Zpracovatel koncepce + odbory ŽP/školství
- Termín: březen – červen 2009 (provedeno)

6. Informační materiál o Koncepci

Dle výsledků koncepce bude vytištěn jednoduchý informační materiál obsahující údaje o činnosti SMO v oblasti EVVO, jednotlivých odborů, roli Koordinátora, apod. a bude doplněn aktuálním přehledem a shrnutím výsledků Koncepce EVVO

- Návrh a zpracování: Koordinátor EVVO
- Podklady: Koordinátor EVVO, příslušné odbory MMO
- Termín: po schválení Koncepce

II. Modelový postup ve II. fázi (rok 2010, resp. další léta)

Bude upřesněn na základě zkušeností a zvládnutí úkolů v roce 2009.

Použití nástrojů:

1. Internetový portál – kontinuálně, postupný rozvoj
2. Tiskové zprávy – předpoklad 1 v průběhu roku 2010 na téma vyhodnocení Akčního plánu EVVO
3. Tisková konference – viz bod 2
4. E-mailový seznam – kontinuálně (bude-li použit)
5. Semináře – dle postupu implementace Koncepce a výsledků vyhodnocení Akčního plánu, resp. potřeba aktualizace Koncepce